

Millî Şef bugün Sivası şereflendiriyorlar

Cümhurreisi dün Yozgadda tetkiklerde bulundu ve alâkadarlardan izahat aldı

Yozgatın Peyk nahiyesinde son zelzelede enkaz altında kalanlar çıkarılıyorlar

Ankara, 9 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü, Orta Anadoluda bir tetkik seyahati yapmak üzere bu sabah saat 10 da hususi bir trenle şehrimizden ayrılmışlardır.

Millî Şef garda Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam, Genel Kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak ile Vekiller, Cümhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri, Parti umumî idare heyeti azaları, meb'uslar, genel kurmay, Millî Müdafaa Vekâleti erkânı, Vekâletler ve müesseseler müsteşar ve umum müdürleri, An-

kara Vali ve Belediye Reisi, merkez kumandanı, Emniyet Direktörü tarafından uğurlanmıştır.

Yozgadda

Yozgat 9 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü bugün saat 16,30 da Yozgadı teşrif buyurmuşlardır. Millî Şef Yerköy istasyonunda başta vali olmak üzere askeri ve sivil erkân, belediye ve parti başkanları tarafından karşılanmıştır. Şehrin methalinde ve şehrin ana yolları üzerinde toplanmış olan halk kütleleri tarafından coşkun tezahüratla selâmlanan Millî Şef, birbirini takiben parti, hükümet

ve belediye ziyaret eylemiş ve bu ziyaretleri esnasında vilâyeti ve halkımızı alâkadar eden umumî işler üzerinde tetkiklerde bulunmuş ve alâkadarlardan izahat almışlardır.

Sivasta

Sivas 9 (Hususi) — Millî Şefin yarın şehrimize şeref verecekleri haber alınmıştır.

Bu haber, halk arasında büyük bir sevinç uyandırmıştır. Vali ve maiyeti, Millî Şefi karşılamak üzere bugün şehrin hududuna hareket etmişlerdir.

Makineye verilirken

İngiliz - İspanyol münasebatı düzeliyor

General Frankonun kayını İngiliz elçisinin ziyafetine gitti

Madrid 10 (A.A.) — General Frankonun kayını olan İspanya dahilîye nazırı B. Serra Suner, dün gece Madridde İngiliz sefiri Sir Samuel Hoare'in verdiği ziyafette hazır bulunmuştur.

İspanyol davetlilerden biri İngiliz sefaretinde verilen bir ziyafette ilk defa olarak B. Serra Suner'in hazır bulunmasının İspanyol - İngiliz münasebetlerinin salâha doğru gittiğine bir işaret olduğuna nazırı dikkati celbetmiştir.

Romanya Bulgaristan ile anlaştı

Londra 10 (A.A.) — Bükreştin aklın haberlere göre, Romanya ile Bulgaristan arasında Dobruca meselesi hakkında bir prensip anlaşmasına varılmıştır.

Romanya, Dobruca'nın büyük bir kısmını Bulgaristana terketmeğe muvafakat etmiştir. Terkedilen yerler deki ahali mübadele olunacaktır.

Hariciye Vekili Ankaraya dönüyor

Sükrü Saracoğlu

İzmir, 9 (Hususi) — Bir müddettenberi Ödemişin Gölcük yaylasında istirahat etmekte olan Hariciye Vekili Sükrü Saracoğlu bu sabah Ödemişin Salihliye gitmiştir. Vekil bugün Ödemiş'te yeni İzmir Valisi Fuad Tuksal ile görüşmüştür. Sükrü Saracoğlu yarın (bugün) öğle trenle Ankaraya hareket edecektir.

Yeni tarih romanımız

Budin Paşasının kızı

17 nci asırda bir İstanbul baldırı çıplağının aşk hikâyesi Pek yakında

Çukurovada çok zengin krom madeni bulundu

1.000 hektarlık sahada milyonlarca ton krom madeni istihsal edilecek

Adana 9 (Hususi) — Çukurovada maden arama tetkik faaliyeti müsbet neticeler vermektedir. Osmaniyeden gelen ilk haber şu müjdeyi vermektedir:

«Osmaniyenin Karaçay bölgesinde 1000 hektarlık sahada milyonlarca ton istihsalini temin edecek krom madeni bulunmuştur»

Kaynağın istihsal endüstrisi tesisine değer zenginlikte olduğu anlaşılmaktadır. Bu hususta mütehassısların hazırladıkları raporlarla haritalar bugün vilâyet tarafından Vekâlete gönderilmiştir.

[MESELELER]

İthalât ve ihracatı devlet inhisarına almak doğru mudur?

Tacirlerimiz ileri sürülen sakat fikre mukabele ediyorlar

Sabah refiklerimizden birinin başmuharriri ithalât ve ihracatın devlet inhisarına alınmasını istedi.

Aşağıda tacirlerimizin bu sakat fikre ne şekilde mukabele ettiklerini göreceksiniz:

★ **Hasan Vafi (İthalât ve ihracatçı)** — İthalât ve ihracatın devlet inhisarına alınması keyfiyeti asırlardanberi münakaşa edilmekte olan bir meseledir. Bütün bu münakaşalardan sonra serbestî ticaretin en doğru bir amil olduğu kabul edilmiştir. Devlet monopoli şimdiye kadar tatbik edilen memleketlerde ve sahalarında iyi neticeler vermemiştir. Ticarete tatbik edildiği takdirde ziraate de teşmilî mecburiyeti hasil olacaktır ve bu da istihsali ehemmiyetli surette azaltacaktır.

ucuz yerden alıp piyasaya arz etmek ve memleketin malını harice yüksek fiatla satmaktır. Gerçi bunu şahsî kazanç endişesiyle yaparsa da dolayısıyla memleket te bundan müstefid olur ve bunu temin etmek için birbir türlü imkânlarla baş vurur. Monopoli sisteminde ise memurlar bu işlerden dolayı şahsî bir menfaatleri olmadığından vazife ve talimatnamelerin hududu dahilinde çalışmakla iktifa ederler. Ahvali hazıra dolayısıyla her memlekette olduğu gibi bizde de ticareti başboş bırakmak bittabi doğru değildir. Hükümet lâzım gelen tedbirleri almakta ve kontrolü yapmaktadır. Esasen bugün ticarın gayreti yalnız kendi istifadesini temin etmemektedir. Hem cemiyete, hem de hazineye hizmet dokunmaktadır.

(Devamı 7 nci sayfada)

Ticaret Vekilinin beyanâtı

Nazmi Topçuoğlu: "Tacir zümresinin lüzumsuzluğunu bugünden kestirmek mümkün değildir", diyor

Ankara 9 — Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu, ithalât ve ihracat işleri devletleştirilmesi mevzuu üzerinde şu beyanatta bulunmuştur:

« Tacirin ve bilhassa ithalât ve ihracat tacirlerinin memleketin yüksek menfaatlerinden mülhem hükümet tedbirlerine itibak etmiye çalışacaklarından ümidimi kesmiş değilim.

Tacirin cemiyet içinde ve iktisadî hayatta bir fonksiyonu olduğuna kani bulunmaktayız.

Harb sonunun geçireceği iktisadî şekil vuzuhla görmeye imkân olmadığından bu zümrenin lüzumsuzluğunu bugünden kestirmek mümkün değildir. Yalnız zaman şartları içinde münhasıran şahsî, ferdî kâlan ve hırsa dayanan bir ticaret sistemine cevaz veremeyiz. Tacir menfaatini, umumî menfaatin dışında ve onun aleyhinde görmekte devam ederse mevcudiyeti sebebinin kendisi inkâr etmiş olur.

Devletler arasındaki bugünkü ticaret anlaşmalarının bünyesi ihracat ve ithalât ticaretinin en ehemmiyetlilerini devletleştirmeyle çok müsaîdendir. İyi vatandaş, ve vazifesini müdrik tacirin, cemiyet menfaatini devlet teşkilâtı kadar ve hattâ ondan daha iyi temin edebileceğinden ümitsizliğe düşmemek lazımdır. Ön-

Nazmi Topçuoğlu

zi boşa çıkardığı takdirde icab eder tedbirleri almakta tereddüd etmiye, çekimzden emin olmalıdır.

Vekil, kereste fiatları hakkında da şunlar söylemiştir:

« Hâlen memleket içindeki kereste istihsali ihtiyacı karşılıyama maktadır. İstanbulda bulunan Dış Ticaret Reisine kereste fiatlarını tetkik vazifesi de verilmiştir.

Manş üzerindeki muharebeye 400 tayarâ istihak etti

Londra 9 (A.A.) — Hava nezaretinin istihbarat büteni şunları yazmaktadır:

Dün cereyan eden hava muharebesinde yedi düşman tayyaresinin daha düşürülmüş olduğu öğrenilmiştir.

Bunlarla beraber dün düşürülen tayyarelerin miktarı 60 a baliğ olmuştur. Tahrir edilen tayyarelerin 24 ü pike halinde hücumlar yapan bombardıman tayyareleridir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Vekiller Heyeti toplandı

Ankara 9 (A.A.) — Vekiller heyeti bugün öğleden önce Başvekil Doktor Refik Saydam'ın riya-setinde toplanarak ruznamesinde mevcut meseleler üzerinde müzakerelerde bulunmuştur.

Varidat artıyor

Ankara 9 (Hususi) — Maliye Vekâleti, bu sene Temmuz gavesi itibarile nakdi tahsilât miktarını 49 milyon 276.269 lira olarak tesbit etmiştir.

Bu miktar, geçen senenin aynı

Süadiye gazinosunda geçen hâdise

Gazino sahibi ile diğer alâkadarların söyledikleri

Belediye, kaymakamın kararını tasvib etti, gazino 10 gün kapanacak

Üç akşam evvel, Süadiye plaj gazinosunda, Münir Nureddin'in konseri sırasında garib bir hâdise olduğunu okumuşsunuzdur. Eşhası Kadıköy kaymakamı, Belediye İktisad İşleri Müdürü, ma-

Mustafa Güler

liye memurları ve gazino sahibi, figüranları da halk olan bir sahne cereyan etmiş. Konser dinlemeğe gidenlerin seyrettikleri ve sonra da iştirak ettikleri bu sahneye - melodram da denilebilir - iki hükümet otoritesini birbirine düşürmesi itibarile bir hayli enteresandır. Kaymakam, İktisad İşleri Müdürü, kapıda alınan 50 kuruşluk dühuliyeye itiraz edip, nizamsız buldukları halde, maliye memurlarının bunu kanunî addetmeleri, kaymakamla, İktisad İşleri Müdürü

diye müfettişinin, sahneye çıkıp hoparlörle halka:

« Ey ahali sizden fazla para almışlar. Yediğinizin, içtiğinizin parasını vermeyin! »

Yollu söylevi hâdiseye katmerli hususiyetler eklediği için, üzerinde durmağa değer bulmamak imkânsızdır.

Gazino sahibinin bu kadar gücü ve patırdan, üstelik karara bağlanmak üzere olan on günlük sed cezasından sonra elbette: « Eyvah ki bu hâzicede bizler yine yandık! » feryadında bulunacağını hesablayarak kendisini bir görelim, dedik.

Süadiye plajının sahibi Mustafa Güler'i soyadının aksine pek düşünceli buldum. Alelâsul bir geçmiş olsun, kondurduk. Bu, derdlerini tazeledi. Bakınız o neler söylüyor:

« Münir Nureddin konserinde halktan kanunsuz dühuliyeye aldığımızdan ve ayrıca yüksek tarife ile meşrubat satılmadığından dolayı İktisad

Hergün

Tayyarecilik

Yazan: Muhittin Birgen

Bazı şeyler vardır ki onların ehemmiyetlerini izah için uzun uzadıya söz söylemeğe ihtiyaç hissedilmez. Sadece o şeyin ismini zikretmek, onun ehemmiyetini göstermeğe kâfi gelir. Tayyare de bu kabil şeylerden biridir.

Bundan otuz sene kadar evvel, ilk Fransız tayyareleri Manş denizini geçerken kullandıkları «havadan ağır» uçma vasıtasının Türkiye'de henüz adı bile yoktu. Gazeteler, bu adsız icada bir ad uydurmaya çalışırken ben tayyare kelimesini düğünümüş ve ilk defa ortaya atmıştım. Bir müddet sonra, bu isim sade bizde değil, Arab memleketlerinde de tuttu ve bu suretle yeni icad bizde de bir isim sahibi oldu. (*)

Adı otuz sene evvel konulan bu icad, o zaman henüz kimsenin ciddiyetine inanmadığı bir alet, daha doğruyu bir oyuncak. O, bu mahiyetini bir zaman muhafaza etti. Tehlikeli bir oyuncak, belki de havalarda yapılan bir nevi cambazlık aleti halinde birkaç sene, elden ele, memleketten memlekete dolaşan bu icadın tekemmül etmesi için pek çok insan, kendi hayatını tehlikeye attı. Denilebilir ki, dünyada insanlar medeniyetinin meydana getirdiği icadlardan hiç biri, bu tayyare denilen mahlûk derecesinde büyük fedakârlıklara ve kurbanlara malolmuş değildir. İnsan azmı, bu aleti tekemmül ettirmek için hayatını kurban vermekten hiçbir zaman çekinmedi ve otuz senedenberi bu uğurda ölen bir insanın yerine on tane, yüz tane, bin tane yeni teşebbüs unsuru ve fedai çıktı.

Nihayet, bugün, tayyare denilen şey, tehlike bakımından nihayet otomobil derecesinde bir mevkie geldi. Bu arada bilhassa kayde layıktır ki, tayyarenin icadında ve tekemmülünde ilk adımları atmış olan Fransızlar, onu gerek ticaret, gerek milli müdafaa aleti olarak kullanmakta çok geri kaldılar.

Tayyarecilik, henüz ilk günlerinde iken bizim de dikkatimizi celb etti. Türkiye de bununla meşgul oldu. Eğer iyi hatırlıyorsam, Balkan harbinin müteakib ilk Türk tayyareleri uçmaya ve ilk tayyarecilerimiz yetişmeğe başladılar. Hatta bir Fransız mütehassısın idaresi altında bir de mektep tesis edildi. Bununla beraber, tayyarecilik inkişafı bizim gibi iktisadî ve mali kudretleri mahdud olan memleketlerde çok güç bir iş olduğundan onun bizde inkişafı gecikmiştir. Cihan Harbinde Türkiye'de tayyare pek az çalıştı. İstiklâl harbinden sonra da tayyarenin ticarete kullanılması bizim için çok geç ve çok geç yapılan işlerden biri olarak kaldı. Tayyareyi kendisi yapamayan bir memleketin bu aleti ticarete kullanması gayet güçtür; çünkü bunda hesab yoktur.

Millî müdafaa bakımından tayyareye verdiğimiz ehemmiyet gün geçtikçe ileri gitti. Son zamanlarda yaptığımız gayretler de, gerek madde ve gerek manevî bakımdan küçük şeyler değildi.

Fakat, bütün bunlara rağmen, tayyare meselesine büyük bir ehemmiyet vermediğimize mecburuz. Eğer bu mecburiyeti anlıyorsak, hem harb, hem de sulh zamanları için tayyarecilik yapmakla meşgul olan Tayyare Cemiyetine, yahud Hava Kurumuna elimizden gelen yardımda kusur etmemeliyiz. Bu yardımı, kimimiz para ile, kimimiz cemiyetin faaliyetine karşı göstereceği alâka ile yapabiliriz. Fakat, şunu söyleyelim ki her vatandaş, bu cemiyetin sarfettiği mesaiyi maddeten olsun kolaylaştırmak üzere kendisini her sene bir para fedakârlığı ile mukellef tutmalıdır. Vatan sevgisini daha iyi duymak, elimizdeki istiklâl meselesini daha parlak dolandırmak için bunu yapmaya mecburuz. Velvki bir kurula olsun bu cemiyete yardım etmek, bu vatani daha iyi sevmenin şartlarından biridir.

Muhittin Birgen

(*) Üstad o zamanlar Tanin erkânı tahririyesindeydi. Bilâhare Tanin başmuharriri olmuştu.

Katil kahveci çirağı
ağırcezaya verildi

Bir müddet evvel Tahtakalede Mehmedin kahvesinde Osman isiminde bir müşteriye bıçaklıyarak öldüren, kahveci çirağı Halid hakkındaki adli tahkikat bitmiştir. Hâdisenin Osmanın çocuğa karşı gayri münasib hareketleri neticesi vukubulduğu anlaşılır. Halid 2 ne ağırceza mahkûm.

Resimli Makale :

≡ Görünen insan, görünmeyen insan ≡

Meşhur tarihçi Emil Ludwig İtalya hükümet reisi Sinyör Mussolini'nin hayatını yazacağı, şahsiyetini tahlil edeceği. Dostlarına bahsetti:

— Kolay, dediler. Kitablarını oku, nutuklarını gözden geçir, yaptıklarını bak. Anlar ve yazarsın.

Emil Ludwig şu cevabı verdi:

— Bütün bunları yapacağıma bir gün kendimi göstermeden kendisini samimi hayatında tetkik etmevi tercih ederim.

Emil Ludwig hususi surette müsaade alarak Romaya gitti. Bir hafta müddetle hergün Sinyör Mussolini'yi ziyaret etti. Kendisile mrasime tâbi olmadan ve zaman taykidatına boyun eğmeden serbest şekilde münakaşada bulundu, görüp dinlediklerini yazdı, ve ilk kanaatine sadık kaldı. Bu kanaat şudur:

— Bir insanın hakiki şahsiyeti ancak hususi hayatında karakterini anlatan basit hareketlerinden anlaşılır.

Tarihten
fıkralarSalih Efendinin
altı senelik zararı!..

Eski gazetecilerden Basiretçi Ali Efendi nakleder:

Mahmud Nedim Paşanın sadareti zamanında, sadrazamın hûşuna gitmiyecek bir haber neşredin Ali Efendi Zaptiye nezaretinde dokuz gün tevkif ederek sorguya çekmişler. Geceleri, zaptiye nezaretinin hekimler odasında kalırmış; yanına iki üç tane de zaptiye verilmiş. Adamlar, mahsus: «Ben filân tarihte filân yerde üç kişi kestim», «ben de filân zamanda filân yerde iki kişi öldürdüm» diye konuşmağa başlarlar, Ali Efendi de: «Kim bilir?.. Bu adamların pençesine sipariş edilmediğim ne belli?!» diye ölüm korkusile sabahlara kadar gözünü kırpmazmış. Nihayet bir akşam, odasına, zaptiyeler yerine kâtib kıyafetinde sakallı bir adam gelmiş. Adı Salih Efendi imiş, Zaptiye kapısı mektubi kalemi hûleşesinden olduğunu ve nöbetçi kaldığını söylemiş. Ali Efendi de derin bir nefes alarak: «Ne kadar olsa kalem efendisidir, bu gececik olsun güzel güzel sohbet ederim» demiş. Dereden tepeden konuşurken, söz, sabık sadrazamın Ali Paşanın ölümüne gelmiş, Ali Efendi içini çekerek:

— Ah.. azıcık daha yaşasaydı... devlet işlerini yoluna koyuyordun... Der demez Salih Efendi atılmış; Aman efendim, keşki altı yıl evvel ölseydi..

Demiş, Ali Efendi sebebini sorunca, beriki şu cevabı vermiş: — Aman efendim... Ali Paşanın son sadrazamlığı tam altı yıl sürdü. Benim vazifem ise, birisi asılacağı vakit idare fermanını mahkûmun yüzüne karşı okumaktır. Bu iş için yarım altın alırm.. Ali Paşa denilen o adam mezarında rahat etmesin, altı sene içinde kimseyi astırtmadı. Artık siz, altı sene içinde ne kadar zarar ettiğimizi hesap edin!..

Zavallı Ali Efendinin o gece de gözüne uyku girmemiş: «Artık yarın sabah aşılyorum!.. Fermanın okuyacak herif karşımda oturuyor!» diye sabahı zor bulmuş.

Ali Efendi bu fikrâyı, bir gün Namık Kemale anlatmıştı. Üstad: «Kâtib efendinin hakkı var..» diyerek Salih Efendinin zararını hesap etmişti:

— Senede en azdan on bin kişi asılmalı! Beş bin lira eder.. amma altmış bin kişi idam olunacakmış.. Salih Efendi burasını düşünür mü? Amma.. merak etme.. senin Salih Efendiden daha şeni adamlar vardır!.. (Devamı 6 ne sayfa)

İktisadî Tetkikler
Bugünkü harbde iptidai
madde davası

Yazan: Hasan Âli Ediz

İptidai madde meselesi, bugünkü harbin en mühim meselelerinden birisidir.

Yer yüzündeki iptidai madde kaynaklarının gayri müsavi bir surette taksim edilmiş olması; harb yüzünden beynelmilel ticaret ve muvasalânın bozulması; iptidai kaynaklarından en mühiminin İngilterenin veyahud İngiltereye tâbi kolonilerinde toplanmış olması iptidai madde meselesini, gerek muharib, gerekse bitarâf bir çok memleketler için günün en mühim meselesi haline getirmiş bulunuyor.

Bugünkü harblerde iptidai maddenin oynadığı rolü en iyi takdir edenlerden biri de Amerikanın tanınmış iktisadîcilerinden Eugen Steylerdir. Bu zat, «Harbde ve sulhta iptidai madde» adlı kitabında pamuğu, kauçuk; kâfi derecede bakır, alominyomu, kurşun ve kalayı kendisine birkaç yıl için kâfi gelebilecek kadar petrol stoku bulunmayan bir memleketin harbedemeye ceğini gayet kat'î bir dille ifade etmektedir.

İngiliz ve Fransız bloku harbe girenken iptidai maddenin rolünü çok iyi takdir etmiş bulunuyordu. İngiltere ve Fransa, harbde galebe, askerî failiyetlerinden ziyade belli başlı bütün iptidai madde kaynaklarının ellerinde bulunuşundan bekliyordular.

Fransanın harbden çıkışı, İngilterenin denizlere hakimiyeti dolayısıyla iptidai madde vaziyetini hiç de değiştirmemiştir.

Bugün İngiltere harb strateji ve taktiğini, bilhassa iptidai madde kaynaklarının gözönünde bulundurulmasıyla harbde buluyor; İngilterenin bütün hedefi Avrupa dışından gelen bütün iptidai maddeleri kendi eline toplamak, Avrupadan dışarı giden malları da kontrolü altına almaktır. Böyle bir tâbiyenin muvaffakiyeti, her şeyden önce harbin uzun sürmesine bağlıdır. Almanya ise, İngilterenin iptidai madde sahasındaki kudretini takdir ettiği için bütün gayretini, harbi kısa bir zamanda bitirmeğe hasretmiş bulunuyor.

İngiltere, kendi hesaplarında, hiç şüphe yok ki haklıdır. Çünkü Sovyetler Birliği hariç, dünyada istihsal edilen altının % 70 si, kauçukun % 50 si, kalayın % 75 si, nikelin

% 86 sı, kurşunun % 45 i, çinkonun % 32 si; plâtinin % 60 dan fazlası Büyük Britanya imparatorluğunda elde edilmektedir.

Vaki bugün İngilterenin Almanya ve İtalyaya tatbik etmekte olduğu abluka sistemi Baltık denizi ve daha buna benzer bazı denizlerde tesirini göstermiyorsa da, buralardan Avrupaya gelmekte olan iptidai maddeler, grek kemmiyet, gerekse keyfiyet bakımından Almanya ve İtalyadaki iptidai madde kütüğü geridirmekten bir hayli uzaktır.

Bu sahada İngiltereye yardım eden en mühim âmil, İngilterenin, dünyada mevcut bütün muharib ve bitarâf memleketlerden ziyade mali kudretlere sahip olmasıdır. İngiltere mali kudretinin genişliği sayesinde dünyanın bütün ihracatını adeta kendi inhisarına almış bulunuyor. Muhasımlarında olmayan bu kudret sayesinde İngiltere, satın aldığı maddelerin kendisine lazım olanlarını istihlak ediyor, lazım olmayanları da, ancak istediği ve tehlikesiz addettiği memleketlere satıyor. Bu vaziyette nakletmek imkânı olsa bile, Almanya ve İtalya için satın alınacak iptidai madde bulunuyor.

İngilterenin elinde veyahud kontrolü altında bulunan kaynaklar, trolün maada, bugün dünyada belli başlı iki iptidai madde kaynağı daha vardır: Bir Birleşik Amerika hükümeti, diğeri Sovyetler Birliğidir. Birleşik Amerika hükümeti buradan anlatılmayıp uzun sürecek birçok sebebler dolayısıyla başlıca ihracat maddelerini hemen hemen İngiltereye inhisar ettirmiş gibidir. Bu itibarla Almanya ve İtalyanın, nakletmek imkânını bulsalar bile, Amerikanadan alabilecekleri iptidai maddeler yok gibidir.

Sovyetler Birliğine gelince, iptidai madde bakımından fevkalade zengin olan bu memleket, bu iptidai maddelerden birçoğunu, gittikçe gelişmekte olan kendi endüstrisine inhisar ettirdiğinden, Almanya ve İtalyaya satabileceği şeyler pek mahduttur.

Şu halde, dünyada mevcut bütün iptidai madde kaynakları muhasıran İngilterenin emrine amade bulunmaktadırlar. İngilterenin iptidai madde kaynaklarını ve başlıca gıda maddelerini, nasıl kendi elinde temerküz

ettirdiğini şu rakamlardan pek güzel anlayabiliriz: İngiltere düşmanlarının eline geçmemesi için, Büyük Britanya imparatorluğu dahilinde istihsal edilen bütün şeker mahsulünü; Kanadanın bütün bakır istihsalatının % 80 ini (senede 200-250 bin ton); bütün kurşun istihsalatını (senede 200 bin ton); bütün çinko istihsalatını (senede 150 bin ton) harbin devamı müddetince satın almayı taahhüd etmiş bulunuyor.

Diğer taraftan, bütün dünyanın yün ihtiyacını temin eden Avustralya ve Yeni Zelânda'nın bütün yün ihracatını peşin olarak satın almış bulunduğu gibi, 100 milyon İngiliz lirası kıymetinde buğday, şeker, meyva satmış bulunuyor.

İngiltere dünya kakao ihracatını bile harbin devamı müddetince kendine inhisar ettirmiş bulunuyor. Gene dünyanın bütün alominyum istihsalatını kendi eline geçirdiği halde, sırf tayyare imalatını arttırmış olmak için, dünyadaki alominyum istihsalatını arttırmak gayesile her tedbire bas vuruyor.

«Metel Bülteni» mecmuasının verdiği malûmata nazaran İngiltere Kanadanın bütün alominyum istihsalat ve ihracatını elinde bulunduran «Aluminyum Komponi of Kanada Limited» şirketine yaptığı bir anlaşmada, harbin devamı müddetince Kanadanın her sene için İngiltereye 90 bin ton alominyum satmasını şart koşmuştur. Kanadanın bu yıla kadar senede 60 bin tondan fazla alominyum istihsal edemediğini nazaran itibara alırsak, İngilterenin, Kanadanın alominyum ihracatını arttırmak için her tedbire bas vurduğunu pekâlâ anlayabiliriz.

Yukarıda da söylediğimiz gibi İngiltere iptidai madde alımını yalnız kendi müstemleke ve dominyonlarına inhisar ettirmiyor; Amerikanın da belli başlı bütün ihracat maddelerini kendisi satın alıyor. Meselâ, bizzat Amerikanın verdiği malûmata nazaran İngiltere 1938 yılı içinde Amerikadan 390 bin ton çelik satın aldığı halde 1939 yılında 850 bin ton satın almış bulunuyor. 1940 yılında ise bu rakamın bir hayli kabardığını kabul etmek lâzımdır.

İngiltere bir taraftan bütün dünyanın iptidai madde kaynaklarını kendisi satın alırken, diğer taraftan (Devamı 7 ne sayfa)

Sözün kısası

Belediyemiz

E. Ekrem Talu

Arada bir, her hangi bir aksaklık görünce çatıyoruz amma, hakkını söylemek lâzım gelirse, İstanbul belediyesi, uzun süren bir uyusukluktan sonra, bugünkü günde, ciddi ve fasılasız bir faaliyet manzarası arz etmektedir.

Bu faaliyeti ve görülme işlerin kıymet ve ehemmiyetini takdir edebilmek için İstanbul belediye mekânizmasının nasıl işler olduğuna az çok vâkıf bulunmak ve kısa bir müddet olsun İstanbuldan uzaklaşıp da tekrâr dönmüş olmak lâzımdır.

İşte, şu fikrânın naçiz yazarı ben, bu şartların her ikisini de hissettiğimde bulduğum içindir ki, bugün vatanın ikinci şehrinde başarılan ve tezgâhlanan işleri hayranlıkla müşahade etmekteyim.

İstanbul, coğrafi vaziyeti ve sâhillerinin genişliği ve güzelliği yüzünden pek lüzumsuz ve düşüncesiz olarak uzatılmış ve genişletilmiş bir şehirdir. Rumeli ciheti tâ Yesilköyden Rumelikavâğına, Anadolu kıyısı ise Bostancıyı Maltepeye vasıleden köprü'nün ortasından Anadolu kavağına kadar uzanır. Bütün bu uçsuz bucaksız saha, dört adayı da içine alarak İstanbul belediyesinin idare çerçevesine dahildir. Mütevâli yangınlar şehrin içeri kısmını rını oyduka. oralarda oturan halk, yanlış evlerinin arsalarını ekseriya olduğu gibi bırakarak, yangın afetinin sokulmayacağı kenar ve seyrek yerler aramış, şehir böylece, bakılması güç ve masraflı bir şekilde halinde yayıldıkça yayılmıştır.

Buna mukabil, İstanbul halkının dörtte üçü orta halli ve fakir olduğundan belediye bütçesi senelerce hattâ asırlarca varidat bakımından pek dar, masraf bakımından ise lüzumsuzdan pek ziyade yüklü bulunmuş ve bu sebeble esaslı hiç bir iş görmek, şehri imar etmek imkânı haricinde kalmıştır. O kadar ki, saltanat devrinde, İhtisab ağası Hüseyin Efendi ile şehrimizi Rıdvan Paşa, meşrutiyette operatör Cemil Paşa, cümhuriyette berber ve merhum Haydar Bey istisna edilecek olursa bütün gelişmiş geçmiş şehre (Devamı 7 ne sayfa)

Sabaktan Sabaha

Paris - Soir

Fransız bozunundan sonra Fransız gazeteleri gelmez olmuştu. Birkaç gün evvel ilk Paris - Soir göründü.

Basra vurmuş kelek kavun kabuğuna benzeyen bu en meşhur Fransız gazetesi şimdi Clermont Ferrand'da çıkıyor. Sansür ötesini berisini budamış. Budaşın yanları da abur cubur dolu. O heyecanlı serlevhâlardan o iddiaî yazılardan eser yok. Kabahatli bir çocuk gibi somurtkan.

Paris - Soir zengin bir gazete idi. Yüksek ücretler vererek dünyanın en meşhur ve müteahhasıs devlet, iktisad ve edebiyat adamlarına yazı yazdırırdı. Eski Çumhuriyetleri, eski hariciye nazırları bîe tahrir erkânından. Fransız Akademisi'nin en maruf kalem sahiplerini muhabir diye suraya bulmaya yollardı. O kadar şöret almıştı ki bir yıl evvel bu gazetenin direktörüne Lejyon Donörün yüksek rütbesi verilmişti. Dünya'nın en meşhur artistlerini kendisi hesabına çalıştırdı. Moris Sövalye bile bu gazetenin muharrirlerinden idi. Pariste hususi bir stüdyosu vardı.

Hususi Paris - Soir tayyaresi hergün Paris üzerinde uçar. mühim vak'alarda derhal yükselir. havadan resimler çeker, yarım saat sonra halk resimleri gazetelerde görürdü.

Son seyahatimde bu gazeteyi ziyaret ettim. Hususî harında bir de viki ictim. Haya'ında ki gazete de bu kadar mükemmel bir gazete idi.

Milyonlarca nüsha satan bu gazete şimdi Fransanın bir küçük kasabasında ötesi berisi solmuş hâzın yapıya gibi çıkıyor. O pürnes'e Paris gazetesi acuzeye dönmüş.

Fransanın bugün arzisi, şehirleri, nehirleri de mevcuttur. Fakat tebeşümü somurtkanlığa, neşesi kedere, zevki zevksizliğe ve aşkı her şeye değişen Fransız milletini acaba havatta mı? Belki bu akbet te o coşkun neslin neticesi..

Buharî Cahid

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Gazetelerimizden birinde:

— Akdeniz yolu açıldı, şeklinde bir başlık gördük. Merak ederek aldığımız satırları okuduk. Öğrendik ki, meslekdaşımıza bu başlığı koymak imkânını veren hâdisi limanımıza bahik almak üzere iki Yunan vapurunun gelmiş olmasından ibarattır.

Bu münasebetle mizah mecmualarımızdan birinde beş altı yıl evvel görmüş olduğumuz bir karikatür hatırlamaya geldi. Bu karikatür Galata kulesinden dörbünle ufku tarassud eden iki gümrük memurunu gösteriyordu, resmin altında:

— Liman şirketine müjde, bir yelkenli geliyor, cümlesi vardı.

Anlaşılan o zamanın mübalâğası bugünün hakikati olmuştur. Bununla beraber şikâyet etmiyelim. Deniz yolunun daralmış olmasına rağmen ka-

ra yolu dört taraftan açtılar, ve günde vasatı 300 gram ekmeğe, ayda 500 gram şeker, 200 gram makarna, yüz gram pirinçle yaşayan Avrupalıya nazaran memleketimiz Allaha şükür el'an bir cennet köşesidir. Fazla lüks cinsinden üç beş manifatura artıklı ile demir cinsinden üç beş yapı maddesini istisna ederseniz, hele yiyecek bakımından sıkıntısını çektiğimiz hiçbir madde yoktur. Bu itibarla hemen hemen tekml Avrupa sükkânına nazaran kendimizi tamamen mes'ud addedeabiliriz. Yalnız şu on bir ay - danberi süren muharebenin ne zaman ve ne şekilde biteceğini bir bilebilseydik.. Kendi hesabımıza gazete sayfalarımız azalmış işi de dahil olmak üzere bugün için başlıca endişenin bu meçhulden ibaret kaldığına inanıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Fransa ne şartlar altında mütareke akdetti

Fransız - Amerikan komitesinin dikkate şayan bir muhtırası

Clermont-Ferrand 9 (A.A.) — Fransız - Amerikan komitesi tarafından nesredilen bir muhtıradaki şöyle denilmektedir:

Fransa münterid bir mütareke akdetmiştir, çünkü başka türlü yapamazdı:

1 — Fransa Eylül 1939 danberi yirmi yaş ile 47 yaş arasında bulunan bütün erkekleri silâh altına almıştır. Bu hareket iktisadi ve malî hayata gayet ağır bir darbe vurmuştur. İngiltere 28 yaşından yukarı yaş takileri silâh altına çağırmadı. Halbuki harbin arifesinde Londra kısa bir zaman zarfında Avrupa kıtasına 26 fırkadan mürekkep seferî bir kuvvet göndermeğe taahhüd etmiştir. Buna mukabil Avrupadaki İngiliz kuvvetleri hiç bir zaman 10 fırkayı yani 200 bin kişiyi tevavüz etmemiştir.

2 — Belçika harbi esnasında general Weygand İngiliz hükümetinden Fransız ve Belçika ordularına beraber Alman ordusuna karşı mukabil hücumu geçebilecek için kitadaki kuvvetlerin artırılmasını büyük bir ısrarla talep etmiştir. İngiliz ordusu takviye edilmediğinden başka şimal ilmanlarına çekildi ve oradan adayı kıta üzerinde müdafaa etmek için gayretlerini Fransız ordusuna teşrik edeceği yerde adayı adada müdafaa etmek üzere irkâb amelîyesini bekledi.

3 — Belçika kralının ihanetinden sonra İngiliz ve Fransız orduları Dün kerque'e doğru ricat ettikleri zaman Fransız ve İngiliz kuvvetlerinin müsavî miktarda tahliyesi lâzım gelirken evvelâ İngiliz ordusunun en büyük kısmı, yani beşte dördü kurtarılmış, Fransız ordusunun ancak yarısından azı kurtarılabılmış ve hücum arabaları ile levazım ve mühimmatın hepsi terk edilmiştir.

4 — Fransa meydan muharebesi esnasında, başvekil Çörellin 18 Haziranda beyan ettiği gibi Fransız kuvvetlerinin yanında yalnız 3 fırka İngiliz askeri harbediyordu.

Neticede şu vaziyet karşısında kalmıştır: Fransa meydan muharebesinde bir tarafta 40 milyon nüfuslu bir millet, diğer tarafta da 1939 daki zaferlerindenberi 110 milyon nüfusa sahip olmuş bir imparatorluk karşıya kalmış bulunuyordu. Bundan başka Fransız ordusu nun büyük bir kısmı İtalyanın taarruzuna geçmesi dolayısıyla Alplerde ve Tunusta tutulmakta idi.

Fransız ordusunun hemen hemen bütün tankları ve en mükemmel levazımı Dunkerque ricatından sonra Belçikada kaybedilmişti. Bu suretle bir tarafta 3000 tanka malik ve 11 zirhlî fırka olmak üzere 150 Alman fırkası ve 5000 tayyare, diğer tarafta ise 80 Fransız fırkası, 300 tank ve 3 İngiliz fırkası bulunuyordu. Bu büyük nisbetsizliğe rağmen bir hafta süren meydan muharebesinde mukavemet şiddetli olmuş ve ilk 48 saat Fransız askerleri yerlerinde tutunmuştu muvaffak olmuşlardı.

5 — Bu harb esnasındaki asker ve sivil olarak Fransız zayıflığını ölü ya ralı ve esir olmak üzere bir buçuk milyon kişi tahmin etmek mümkündür.

Son taarruz esnasındaki ziyat hakkında bir fikir verebilmek için İngiliz radyosunun 29 Haziranda saat 22 de yaptığı nesriyatı hatırlatmak isteriz. Aİne üzerindeki Fransız fırkasında çalışmakta olan bir İngiliz hastabakıcı hemşirenin mezkûr radyo nesredilen beyanatında Fransızların cesareti şifayile yâdedilecek 12 bin kişilik fırkadan yalnız 1500 kişinin geri gelmiş olduğunu bildirmiştir.

6 — İngiltereye karşı dürüst davranmamış olmak maksadıyla yukarıda zikredilen hallerde rağmen Fransız hükümeti, Almanlara Fransız donanmasının İngilizler aleyhine kullanılmıyacağına dair hükümler koydurabilmek için çok ağır şartlar kabul etmek zorunda kalmıştır. Filhakika Almanyaya kabul ettirilen ve Fransız donanmasına aid olan 3 inci maddede şöyle denilmektedir:

"Alman hükümeti silâhtan teerid edilecek olan Fransız harp donanmasını kendi ihtiyaçları için harp zamanında kullanılmıyacağına dair Fransız hükümetine kat'î ve sarh teminat verir. Bundan başka Alman hükümeti sulh akdi sırasında Fransız

Tiftik ihracı işinde duyulan dedikodular

Birlik umumî heyeti dün bu işi tetkik için gazetecilerin huzurile toplanca, reis Ticaret Vekâleti dış ticaret reisi idi

Tiftik ve yapak birliği umumî heyeti dün Ticaret Vekâleti Dış Ticaret Reisi Servet Berkinin reisliğinde Ticaret Odasında bir toplantı yapmıştır. (Devamı 7 nci sayfada)

Trabzonda fındık mahsulü fazla

Trabzon 9 (A.A.) — Yeni fındık mahsulünün toplanmasına muntakamızın her tarafında başlamıştır. Rekoltenin geçen seneye nazaran ancak yüzde yirmi nisbetinde fazla olduğu tahakkuk etmektedir.

Kooperatif teşkilâtı bulunmayan Sürmene, Of muntakalarında mahsulü korumak için mübayaaya teşkilâtı yapılmaktadır.

Trablus üzerinde büyük bir hava muharebesi oldu

Kahire 9 (A.A.) — İngiliz hava nezareti tebliğ ediyor: Trablus üzerinde en büyük hava muharebesi bugün Sidi Omerin garbında cereyan etmiştir 15 İtal garbında cereyan etmiştir. İtalyan avcı tayyaresi düşürülmüştür. Tayyarelerimizden ikisi kayıp adadilmektedir. Bu muharebe İngiliz tayyarelerinin İtalyan tayyarelerine karşı nisbeti ikiye karşı bir idi.

İtalyada bir mahal 9 (A.A.) — İtalyan ordularını umumî karargâhının 61 numaralı tebliği: Simali Afrikada Trablus hududunda 16 avcı tayyaremiz 27 İngiliz tayyaresine müthiş bir hava muharebesi yapmıştır. Adetçe az olma rahmen, pilotlarımız beş düşman tayyaresi düşürmeğe muvaffak olmuşlardır. Tayyarelerimizden ikisi üslerine dönmemiştir. İngiliz Somalisinde kitalarımız Hargisa'yı işgal etmiştir.

Hindi Çinide vaziyet vahimleşti

Sanghay 9 (A.A.) — Reuter: Hindi Çinide vaziyet günden güne vahimleşmektedir. Cenubi Çin vehanet kesbetmektedir. Cenubi Çin sularındaki Japon harp gemileri nakliye gemilerinin faaliyetine bakanakarak Japon kuvvetlerinin cenuba doğru bir harekete hazırlandıkları istidlâl edilebilir. Son günlerde Japon gemilerinin Formose ile Hainan pan gemilerinin faaliyetini bir kat daha arttırmıştır. Bu iki adada bilhassa Hainan'da Japonların vast mikyasta tahşidat yaptıkları haber verilmektedir. Fazla miktarda Japon kıtalarının cenubi Cinden Hainan'a nakledildiği öğrenilmiştir.

Çunking'den gelen bir habere göre Hindi Çinideki Fransız makamları müdafaa hazırlıklarını tevil etmektedirler. Burada mühim mikyastarda Annam ve Hindi Çini kuvvetlerinin hareketleri görülmüştür. Japonların Hindi Çinide askerî havafı bahri üsler tesis etmek ve askerlerine Hindi Çinide geçidlerin tenin edilemek istedikleri zannolunmaktadır.

Fransız - Japon görüşmeleri Cenevre 6 (A.A.) — D.N.B. Vichyden öğrenildiğine göre, Fransız haricive nazırı dün Japon sefirinin kabul etmiş Görüşmelerin Hindi Çinive taslûk ettiği tahmin edilmektedir.

Romanyada 22 gazeteci tevkif edildi

Bükreş, 9 (A.A.) — Telâş uyardırıcı haberler isae ettiklerinden dolayı dün büyük bir kısmı Yahudi olan 22 gazeteci tevkif edilmiştir.

Ticaret Vekilinin beyanati

(Başarafa 1 inci sayfada) Yugoslavyadan istediğimiz kadar kereste getirmeye imkân vardır. Bugünlerde Romanyadan gelecek ticaret heyetile müzakerelerimizi bitirdikten sonra Romanyadan da geniş mikyasta kereste getirilmesi kabul olmalıdır. Bu noktayı araştırılacaktır.

Romanya toprak terketmeğe razı olmuyor

Bükreş 9 (A.A.) — Başvekil Gigurt, radyoda söylediği bir nutukta Rumea hükümetinin komşularile hakiki dostluk esasına müstenid bir anlaşma arzusunda olduğunu söylemiş ve şimdiki meselelerin realist bir tarzda müzakere edilmesi lüzumunu kaydetmiştir.

Başvekil, Romanya, Bulgaristan ve Macaristanda mevcut muhtelif ekalliyetler hakkında rakamlar zikrettikten sonra, Romanya ile Macaristan arasında bir anlaşmaya iki yoldan varılabileceğini söylemiştir: Ya bu iki memleket derhal bir anlaşmaya varmak için toprak isteklerinden vaz geçerek birlikte yürümeğe mecbur oldukları hakikatini teslim etmeli, yahud da devamlı bir sureti tesviyeye varmak için nüfus mübadelesi suretile Rumenlerle Macarları ayırmalıdır ki bu da küçük toprak tavizlerini tazammun eder.

Rumen - Sovyet dostluklarından bahseden Gigurt, bundan böyle iki memleket münasebetlerinin iyi komşuluk çerçevesinde inkişaf edeceği ümidini izhar eylemiştir.

Kiel limanının bombardımanı

Londra, 9 (A.A.) — Hava nezaretinin istihbarat servisi, tayyarelerin kanadlarında buz tuttuğu cihetle, Kiel limanını bombardıman etmeğe gitmiş olan birkaç İngiliz bombardımancısı fazla itifalara çıkmamıştır.

Aynı filotillaya mensub sair bombardıman tayyareleri çok fena olan havaya rağmen yollarına devam edebildikleri ve bulutsuz bir muntakadan geçen gerçek teşhis edildikleri bir deniz tezgâhını bombardıman etmişlerdir. Bir infilâk silsilesi müşahede etmeğe muvaffak olmuşlardır.

Diğer bir İngiliz tayyaresi kanadlarında mevcut olan ve kendisini ağırlaştırarak buz kütlelerine ve bulutların kesafetine rağmen müşkülâtla irtifa alabildiği halde, bir tayyare meydanını teşhis etmeğe muvaffak olmuş ve bombalarını atmıştır.

Fransa ve İtalya

Roma 10 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Banco Di Roma'nın Suriye ve Lübnan'da bilhassa Beirut, Trablus şam, Haleb, Şam, Humus ve Antakya şubelerine, harb bidayetinde Fransız makamatı tarafından vaz edilen haciz kâğıtlarında enterne edilen mecmurlar da serbest bırakılmışlardır.

Romanyanın İngiliz hükümeti Romanyanın Londrada bulunan altın stokunu müsadere etmiştir. Bu haber Stokholmden alınmıştır.

Esirgeme Derneğinin senelik Kir Balosu Stadiye Plâj gazinosunda 17-8.940 Cumartesi günü akşamı

Siyaset ALEMİNDE

Mısırın düştüğü garib vaziyet

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Bugünkü harbin bir icabı olarak vaziyeti garib olan memleketlerden biri de Mısırdır. Malûm olduğu üzere Mısır, mahmisi olan İngiltere ile uzun bir çekışmeden sonra istiklâli elde edebilmiştir. Fakat istiklâl denilen mefhum milletler için lüks kabilinden bir şey değildir. Şuuru yerinde her millî varlığın bir zaruretidir. Bu nimeti aldıktan sonra kaprtmak ta mümkün olabildiği için istiklâli kavuşur kavuşmaz Mısırın ilk yapmacak istediği şey kendi ihtiyacına uygun bir ordu vücude getirmeğe teşebbüs etmek olmuştur.

Fakat bugünkü şartlar içinde Mısırın coğrafi ehemmiyeti ile mütenasib bir ordu meydana getirmenin, bu orduyu modern vavsta ve silâhlarla teçhiz ve tesliih etmenin zorlukları da pek çabuk kendini göstermiştir. Maamafih bu hal Mısırlıların gayretini kırmamış, başarılmaması güç fakat zarurî olan bu işe dört elle sarılmışlardır. 1939 harbi, Mısırlıların işte böyle bir vaziyet ve sıkıntı içinde yakalamıştır. Onların bu sıkıntısını iki misline çıkaracak şey, İngilterenin İtalya ile harbe tutuşmuş olması ve kendilerinin İngiltereye bir ittifak bağıle bağlı bulunmalarıdır.

Bu ittifak muahedesine göre Mısırın istiklâli kavuşmasına rağmen Süveyş geçid muntakasının İngiliz kıtaatı tarafından işgal ve muhafaza edilmesi bir şarttır. Çünkü bu kanal İngilterenin Akdeniz vasitasile Hind müstemlekesile olan muvasalâsını temin eden en kısa yoldur. Bir taraftan İngiltere ile ittifakı ve kanal işgali münasebetile onunla idameye mecbur olduğu sıkı münasebetler, diğer taraftan ordusunun zuhûr edebilecek hâdiseler için kâfi derecede hazırlanması bulunması, Mısırın müşkül bir vaziyete sokmuştur. Çünkü Mısırda hemhudud bulunan Trablustaki İtalyan kuvvetlerinin hedefi Süveyş kanalını işgaldir ve bunun için de Mısırda hücum etmek mevkiinde bulunmalıdır. Maamafih bu giriş vaziyete rağmen Mısır harbe karışmamış, bitaraflığını ilân etmiştir.

Bu hal İtalyanlara da işine geldiği için o da bu fiili vaziyeti aynen kabul etmiştir. Fakat harb vaziyeti hudud müsademelerine ve tarafeyn arasında hava muharebelerine inhisar ettiği müddette bu hal, o da bir dereceye kadar, kabili tahammül olabildi. Fakat harb vaziyeti bu muntakada şiddetlenmek istidatını göstermektedir. Mısır hududuna yiğilân mühim İtalyan kuvvetlerinin her an taarruz geçmeleri beklenmektedir. Böyle bir vaziyette Mısır, İngiltere ile dava birliği yaprak İtalyaya harb ilân etseydi, iş daha basit bir şekil almış olurdu. Halbuki, şimdi, tuhaf bir durum hâsıl olmaktadır. Karşılıklı mevki almış bulunan iki muharib ordu Mısır arazisinde çarpışacaktır. Bundan, Mısırlıların hayatca ve malca zarar görmemelerinin inkânı yoktur.

Farzî muhal olarak harbi İtalya kazanacak olursa Mısır karşı vaziyetinin ne olabileceğinin de endişesi ile düşünülmesi bir zarurettir. Bütün bunlar Mısırın, arzusu hilâfına bir çikmaz sokmuştur. Vaziyete İngiltere hâkim olduğu müddette ortaklık değişmiş bir sey olmuştur. Fakat harb talihi İtalyaya tevccüh ettiği takdirde Mısır için istikbali büyük bir hasyetle müteale ve temasa etmemek mümkün değildir. Bu sebebledir ki Mısır, Herçibâdâb ve müstacelen bir karara varmaya mecburdur.

Selim Ragıp Emeç

İtalyada müthiş bir infilâk, 39 kişi öldü

Roma, 9 (A.A.) — Dün öğleden sonra Emilie eyaletinde kâin Plaisance şehrinde bir mermi dolurdu atelyesinde infilâk olmuştur. İnfilâk neticesinde atelye hemen kâmilan harap olmuştur. Bundan başka atelye civarında bulunan bir kişiyi ağır hasara uğratmış ve şehrin birçok evlerinin camları kırılmıştır. İş başında bulunan ameleden 39 kişi ölmüş, birkaç yüz kişi yaralanmıştır.

İhracat lisansı hakkında yeni talimatname

İstanbul ve İzmir muntaka ticaret müdürleri lisans verebilecekler

Ankara 9 (Hususi) — Yabancı ülkelerle ihraç edilecek mahsulât ve mamulâtın lisansa tâbi tutulması hakkındaki kararnamenin tabîkine mütedair talimatname yerine kaim olacak muadell talimatname bugün nesredilmiştir.

Yeni talimatnamenin yarın tabîkine başlanacaktır.

Fransada yüksek adalet divanı dün toplandı

Clermont-Ferrand 9 (A.A.) — Havas bildiriyor: Yüksek adalet divanının ilk celse, si İtalyan, Amerikan, İsviçre, Macar, Rumen, Yugoslav ve Türk gazetecilerinin huzurile dün aktedilmiştir.

Bu münasebetle matbuat bazı devlet adamlarına terettüb eden mesuliyetler meselsile yeniden meşgul olmağa başlamıştır.

Maurice Prax, Petit Parisien gazetesinde sunları yazmaktadır: Ancak zavallı memleketimiz askerlerimiz ve bunlara ağıyanlar için merhamet duyabiliriz. Mücrimler şimdiden bilmedirler ki ne adalet, ne de efkârı umumîye kendilerini affetmeği düşünemezler.

Mısır karşı bir İtalyan taarruzu bekleniyor

Kahire 9 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor: Bir taraftan Somalideki İtalyan hareketi tevakkuf ederken diğer taraftan da Mısır karşı olacağı tahmin edilen Afrikadaki esas tazyik henüz başlamamış bulunmaktadır. Mısır hududu yakınında tahâşüd etmiş olan düşman fırkaları arasında İtalyanın güzide alaylarla siyah gömlekli vard.

İtalyanın taarruz edeceği, çünkü bunu yapmağa mecbur olduğu zannedilmektedir. Zira, Habeşistan ile hayatî münakale yolu mevzuabastır. İtalyanın sahil yolu geçidini aded fazlalığı tazyikle zorlayacağı düşünülüyor. Fakat İngiliz - Mısır teşrikimesaisi çok ilerlemiştir. Mısır taarruz edildiği takdirde alınacak müdafaa tedbirlerinin her safhası İngiliz ve Mısır askerî sefleri tarafından tesbit edilmiştir.

İngiltere Romanyayı protesto etti

Kahire 9 (A.A.) — İngiliz karargâhı tebliği: Somalide: Haber verildiğine göre Hergese ve Doweinadaki düşman kolları simale doğru ilerlemektedir. Berbera ile Zeila sahil boynunda keşfe çıkan devriyeler vaziyetin tabii olduğunu bildirmişlerdir. Berbera üzerine düşmanın yaptığı iki hava hücumu da tamânen akim kalmıştır.

İngiltere Romanyayı protesto etti

Londra, 9 (A.A.) — Royter ajansının diplomatik muharriri yazıyor: Dün akşam Londramın salâhiyetar mehafilinde öğrenildiğine nazaran, İngilterenin Bükreş elçiliği, Rumen polisi tarafından bir sefaret kuryesine yapılmış olan fena muameleli şiddetle protesto edecektir.

Londraya gelen malûmata göre, mezkûr kurye polis merkezine götürülerek bazı malûmat hakkında isticvab edilmiştir. Malûmat verilmekten iqtinab ettiği cihetle, kendisi tabanca ile tehdit edilmiştir. Büyük Britanya elçiliği derhal tahkikat yapılarak mes'ulünün teziyesini talep etmektedir.

İstanbul ve İzmir Muntaka Ticaret Müdürlükleri, muntakaları dahilinde lisans vermeğe salâhiyet almışlardır. Diğer muntakalardaki tacirler ise eskisi gibi Vekâlette dış ticaret dairesi reisliğine müracaat edeceklerdir. Ankonsinyasyon ve olibre (serbest) ihracata, ancak Ticaret Vekâleti tarafından lisans verilecektir.

İspanyol amelesi Cebelüttarıktan uzaklaştırılıyor

Madrid 9 (A.A.) — Havas: La Linea'dan bildiriliyor: Cebelüttarıka girmek için müsaa-de istiyen İspanyol amelesi için verilecek primler yeniden azaltılmıştır.

İspanyol amelesi yerine günden güne İngiliz askerleri ikame olunmaktadır. Yakında bütün İspanyol amelesinin işden çıkarılacağı zannedilmektedir.

Manş üzerindeki hava muharebesi

(Başarafa 1 inci sayfada) Londra 9 (A.A.) — Verilen malûmata nazaran evvelki gece Manş denizi üzerinde bir İngiliz kafilesine yapılan taarruz esnasında iki düşman torpidobotu torpillenerek batırılmıştır. Bu vapurların mürettebatından yedi kişi İngiliz filosuna mensub gemiler tarafından toplanarak sabahleyin doğu - cenub sahlinde bir limana çıkarılmıştır. Alman tebliği

Berlin 9 (A.A.) — Alman ordularının başkumandanlığı resmi tebliği: Evvelce bildirildiği veçile 7/8 Ağustos gecesi seri motorbotlarımız kuvvetli bir surette himaye edilmekte olan bir nakliye koluna hücum etmişlerdir. Kafileyeye refakat etmekte bulunan düşman distroyerlerinin ve iyi silâhlanmış gemilerin şiddetli müdafasına rağmen sekiz bin tonluk bir petrol gemisi ile bir beş bin tonluk bir de dört bin tonluk diğer iki gemi batırmağa muvaffak olmuşlardır. Küçük bir petrol gemisinde de vatan çıkarılmıştır. Seri motorbotlarımızın hepsi salimen üslerine dönmüşlerdir.

Alman hava hücumu vesilesile cereyan eden mühim hava muharebelerinde Douvres açıklarında ve Wight adası civarında avcı ve tahribat tayyarelerimiz tarafından 33 ü Spitfire olmak üzere 49 İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. On Alman tayyaresi zayıdır. İki tayyaremiz de imnek mecburiyetinde kalmıştır.

Gece, muharebe tayyarelerimiz Liverpool ve Bristol civarında İngiliz tayyare sanayî merkezlerine ve İngilterenin cenubunda tayyare meydanlarına ve tayyare dafî bataryalarına hücum etmişlerdir. İngiliz limanları açıklarına, tayyareler vasitasile mayn dökülmesine metodlu bir tarzda devam edilmiştir.

Dün gece, İngiliz tayyareleri garib Almanyanın muhtelif mahalleri üzerinde uçmuşlardır.

İngilizlerin cevabı

Londra 9 (A.A.) — Bugünkü Alman yüksek kumandanlığının tebliği hakkında Londra salâhiyetar mahfelleri, aşağıdaki mütealede bulunmaktadır:

Dünkü hava muharebeleri esnasında zayı olan İngiliz avcı tayyarelerinin adedini üçle darbeden Alman tebliği, Almanların 60 tayyare, yani muharebeye iştirak eden Alman tayyarelerinin yedide birini kaybettüklerini zikretmekten kaçınmaktadır.

Tebliğde bahsi geçen kafileyeye yalnız hücum neticesinde batan gemilerin adedini zikretmek hususunda da Almanyaya istical etmiştir. Bu kafileyeye petrol gemisi olmadı, çünki kafileyeyi teşkil eden gemilerin hiçbirinin Alman tebliğinde şikredilen tonajda bulunmadığı şimdiden bilinmektedir.

Şehir Haberleri

Kadın rekabeti yüzünden sokakta bir genç yaralandı

Evvelki gece Beşiktaşta Abbasağa mahallesinde Mehmed adında bir gencin ağır yaralı olarak bulunduğu şehir tabirinde bildirilmiştir. Aldığımız müteemmim malûmata göre hâdisenin tafsilâtı şudur: Beşiktaşta Senlikdede mahallesinde oturan Mehmed, bir müddet önce Zehra adında bir kadınla tanışmaktadır. Fakat aynı kadını gene Beşiktaşta Köyünce oturan ve gemilerde kamarotluk yapan Hüseyin isminde bir delikanlı da sevmektedir. Son günlerde iki delikanlı da işin farkına vararak Zehrayı paylaşamamağa ve bu yüzden de kavga etmeğe başlamışlardır.

Nihayet evvelki gün Zehra daha fazla temayül gösterdiği Mehmedle buluşmuş ve akşam geç vakte kadar beraber gezmıştır. Fakat Hüseyin, Mehmedle Zehrayı gizliiden gizliye takip etmiş ve her ikisini de gece geç vakit Abbasağa yokuşunda tenha bir yerde yakalamıştır.

Çok kıskanç ve o nisbette de asabi bir adam olan Hüseyin, birdenbire belinden bıçağını çıkarmış ve olanca kuvvetle Mehmedin başına sapladıktan sonra vak'a yerinden kaçmıştır.

Zehranın feryadına koşan memurlar, kanlar içinde yerde yatan delikanlıyı Beyoğlu hastanesine kaldırmışlardır.

Halen firar halinde bulunan cari Hüseyin zabita tarafından şiddetle aranmaktadır.

İskenderun seferlerine iki vapur tahsis edildi

İskenderun ve havalisinde biriken emtia ticariyeti taşımak için mahallinden Münakalât Vekâletine yapılan teşebbüsler müsbet bir şekilde neticelenmiştir.

Öğrendiğimize göre bu esyayı taşımak için Sakarya ve Vatan vapurları kiralananmıştır. Vapurlar ilk defa olarak önümüzdeki Pazartesi günü limanımızdan hareket ederek İskenderuna gidecek ve oradan ticaret esyasını yükleyeceklerdir. Seferler için şimdilik alâkadarlarla kumpanya arasında bir aylık bir konturat imzalanmıştır. Maamafih seferlerin devamına lüzüm hasıl olursa o zaman konturat Vekâletinin müsaadesi ile yeniden yapılabilecektir.

Rakı fabrikasında yangın çıktı

Galatada Necatibey caddesinde 234 sayılı Rakı fabrikasında çalışan amelelerden Vaya, dün içinde 316 kilo soma bulunan kazanında sigarasını yakmak için kibrit çakmış ve bu yüzden somalar birdenbire parlamıştır.

Kısa bir zamanda fabrikanın diğer kısımlarına da sırayet etmek istidatını gösteren ateş, derhal hâdiseye yerine gelen itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Fabrika tesisatının sigortalı olduğu anlaşıldığından yangın etrafında tahkikat yapılmaktadır.

Yeni köyde Dere sokağında İtalyan tebaasından Mari adında bir kadına ald bulunan 5 sayılı ahşap evden dün yangın çıkmış, derhal hâdiseye yerine gelen itfaiye tarafından söndürülmüştür. Yapılan tahkikat neticesinde evin sigortalı olduğu anlaşıldığından ateşin ne suretle çıktığı araştırılmaktadır.

Bir kısım tramvay hatlarının kaldırılmasından vazgeçildi

Almanyadan getirilecek elektrik malzemesi ile elektrik şebekesinin tevsi düşünülüyor

Almanya ile yeni yapılan ticari anlaşma üzerine İstanbul Elektrik ve Tramvay İşletmelerinin bazı ihtiyaçlarının bu memleketten tedariki mümkün olabilecektir. Malûm olduğu üzere idarenin tramvay işletmesine aid malzeme darlığı ziyadedir. Bundan başka elektrik işlerinde de bazı malzeme tedarik edilemediğinden müşkülât çekilmektedir. Umum Müdürlüğün yaptığı temaslara neticesinde Almanyadan bilhassa elektrik işlerine aid bazı malzeme getirileceği anlaşılmıştır. Anlaşmada 2 milyon 300 bin lira tutan bu faslin büyük bir kısmı idarenin ihtiyaçlarına sarfedilecektir. Ancak yapılan anlaşmada tramvay raylarına vesair yedek malzemesine aid bir fasıl olmadığından, bu malzemenin Almanyadan tedariki mümkün olamayacaktır. Bu vaziyet üzerine idare tramvaylara aid yedek malzemenin tedariki için İngiltere ile temaslara başlamıştır. Bu

hususla bir anlaşmaya varıldığı takdirde bu malzemenin İngiltereden tedariki mümkün olabilecektir. Ancak getirilecek raylar bir miktar farklı olduğundan bunların bazı tadilat icrasile kullanılacağı zannedilmektedir.

Mevcut hatların eskimesi dolayısıyla bunlardan bir kısmının kaldırılmasından ve bu malzeme ile bazı yerlerin tamiri işinden şimdilik vazgeçilmiştir. Mevcut hatlar tamamen muhafaza edilerek noksanlar süratle ikmal olunacaktır. Bu müddet zarfında da yeni malzemenin getirilmesi pek mümkün görülmektedir.

Almanyadan getirilecek elektrik malzemesi ile mevcut santralin tevsi de düşünülmemektedir. Filhalka elektrik şebekesi, ritikçe genişleyen şehrimizin ihtiyacı için bazı ilâveler yapılması ve santralin genişletilmesini zaruri kılmaktadır. Malzeme geldikten sonra ilâve işi süratle ikmal olunacaktır.

Amerikadan gelecek vapurlar

Amerika ile Pire, İzmir ve İlimanımız arasında doğru seferlerin başlaması piyasada müsaide şekilde karışmıştır. 6 Ağustos'ta Nevyorktan hareket eden iki Yunan gemisi doğruca Pireye gelecekler ve Yunanistan için aldıkları malı boşaltarak İzmir hareket edeceklerdir. Vapurların en uzak bir yolla Ağustosun yirmisine doğru Pireye vâsil olabileceklere zannedilmektedir. Bundan başka İzmir limanından da doğru bir Nevyork postasının ihdası mümkün görülmektedir. Bu postanın en geç Ağustos ayının yirmisinden sonra kaldırılacağı zannedilmektedir. Bu vapurlar yalnız Amerika, Türkiye ve Yunanistan menseli mal taşıyacakları ve yalnız bu memleketlerin limanlarına uğrayacakları için kontrollerinin kısa olacağı bildirilmektedir. Bu vapurlarla bilhassa otomobil yedek malzemesi, radyo ve aksami, yağlı boya, film, bir miktar elektrik malzemesi geleceklerdir. İzmirden kalkacak vapura da Amerika için bilhassa fazla miktarda üzüm yüklenecektir.

Bir kira ve iki limon ihtikârcısı adliyeye verildiler

Beylerbeyindeki yaklarının kira - sını 20 den 25 liraya yükseltmek suretiyle ihtikâr yapan Hrant ve karısı Agavni, adliyeye verilerek millî korunma kanununa tevfiқан dün aslıye 8 inci cezada duruşmalarına başlanmıştır.

Koço, Bekir ve Yakub isimlerinde 3 manav daha 5 kuruş limon satmak ve ihtikâr yapmak suçundan adliyeye verilmislerdir.

Karaya oturan Yunan vapuru henüz kurtarılmadı

Çanakkale civarında karaya oturan Yunan bandırafı Kleantıs vapurunun kurtarılma işine devam edilmektedir. Vapur baştanbaca sahile oturduğundan kurtarılmaya emelisi yitirdiğinden işine hasredilmektedir. Vapurun ancak baştanbaca büyükçe bir yara vardır ki, kapatılması mümkün görülmektedir. Diğer taraftaki yaralar o kadar ehemmiyetli olmadığından vapurun yedekte olarak limana getirilebileceği zannedilmektedir.

Kereste fiyat'arında ihtikâr varmış

Marangozlar cemiyeti tarafından Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne bir müracaat yapılmış ve ağaç sanayiinde kullanılan kereste fiyatlarının ihtikâr mahiyeti arzeden bir şekilde yükseldiğinden şikâyet edilmiştir.

Marangozlar keyfiyetin fiyat mürakabe komisyonunca tetkik edilerek kereste satışlarında da azami kâr nisbetinin tesbit edilmesini istemektedirler.

İddiaya nazaran harbden evvelki fiyatlara nisbetle hiçbir sebep olmadığı halde kerestelerde yüzde 30-40 bir fiyat yükseliği olmuştur.

40 liraya satılan çam kerestenin metre mikâbı 55, 35 liraya satılan ihlamurun metre mikâbı 45 e satılmaktadır.

Seyyar iskambil falcısı yakayı ele verdi

Pangaltıda Postane caddesinde 5 sayılı evde oturan Sofya adında bir kadının seyyar falcıyı yakıp tuttuğu za, bitaca tesbit edilerek takip ve taresud altına alınmıştır.

Kıyafet değiştiren memurlar tarafından kollanan Sofya, dün evinden çıkmış, Mesrutiyet caddesindeki Leon pastanesine girecek burada bir masaya oturmuştur.

Bir müddet sonra Sofyanın bulunduğu masaya birkaç kadın daha gelerek falcı kadınla bir şeyler konuşmuşlar ve bu arada kendisine para vermişlerdir.

Bu parayı cebine indiren Sofya az sonra çantasından bir deste iskambil kâğıdı çıkararak masanın üstüne yaymış ve fal bakmağa başlamıştır.

Bu sırada içeriye giren memurlar acikgöz falcıyı cürmü meshud halinde yakalamışlardır.

Emniyet Müdürlüğünde suçunu itiraf eden falcı kadın bugün adliyeye teslim edilecektir.

Gümrük Muhafaza Genel Komutanının teftişleri

Gümrük Muhafaza Genel Komutanı General İbrahim Karapınar İstanbul'da bulunmuş, muhafaza teşkilâtını teftiş etmiştir. General, Trabzon, Kars ve Van bölgelerindeki teşkilâtı teftiş etmek üzere bugünlerde Karadeniz yoluyla hareket edecektir.

Bir kadın arkadaşını bıçakla yaraladı

Genç bir kadın bıçak çekmek suçundan zabıtaca yakalanarak, Beyoğlu adliyesine sevk edilmiştir. Bu garib ve nadir hâdisenin tafsilâtı şudur:

Taksimde Feridiyede bir evde kiracı bulunan Sürpik ile aynı ev sakinlerinden Hayganoş arasında ötedenberi geçimsizlik vardır. İki kadın şu veya bu meseleden dolayı sık sık kavga etmekte ve birbirleriyle kanlı bıçaklı olmaktadır. Evvelki gün gene ev içerisinde vaki bir hâdiseden dolayı aralarında münazaa çıkmış, hafiften başlayan kavga gitgide şiddetlenmiş; evvelki münazaaşaların hepsini bastırmıştır. Bu kavga esnasında Sürpik o derece hiddete kapılmıştır ki, bir solukta yatak odasına dalarak, yastığının altında sakladığı siyah saplı kocaman bıçağını kamış ve Hayganoşun üzerine hücum etmiştir. Hayganoş haykırmağa ve imdad çağırmağa başlamış, bereket versin ki ev sahibinin oğlu yetişerek, Sürpik'in elinden bıçağı alabilmiş ve bir faciannın önüne geçmiştir.

Adliyeye verilen suçlu kadın Beyoğlu sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilerek, neticede cürmü sabit olmuş ve 5 gün müddetle hapse, 1 lira para cezasına mahkûm edilmiştir. Mahkeme, 20 santim uzunluğundaki bıçağın da müsadere sine karar vermiştir.

Bir sandal devrildi

6 kişi denize döküldü, hepsi kurtarıldılar

Dün Kadıköy vapur iskelesi önünde bir sandal kazası olmuş, beş kişi denize dökülmüşlerdir. Haydarpaşada rıhtım caddesinde oturan ve Devlet Demiryolları amelesinden Mehmed, dün sandalına, Orhan, Nuran, Halûk ve Pulat adlarında dört çocuğu olarak Kadıköy iskelesinden denize açılmıştır. Bir müddet o civarda kürek çekerek dolaşan Mehmed, sandalına yelken açmak sevdamına düşmüş ve bu yüzden de sandal devirmiş, hepsi birden denize dökülmüşlerdir.

Hâdiseyi gören diğer sandalcıların yardımıyla boğulmak üzere bulunan kazazedelerin beşi de denizden çıkarılmışlardır.

Ehliyeti olmadığı halde sandalla dolaşan Mehmed hakkında kanunî takibat yapılmaktadır.

Sürp Agob mezarlığı tanzim edilecek

Asfalt inşaatı devam etmekte olan Harbiye Taksim yolundan sonra Sürp Agob mezarlığı da tanzim edilecek ve bu sahanın ortasından geçirilecek bir yol yapılacaktır. Böylelikle Taksim semtinin imarı kısmen bitmiş olacaktır.

Nümerotaı isı tamamlanıyor

Nüfus sayımı için numerotaı isı bitmek üzeredir. Yalnız Hevbeli, Kızıllı gibi müstefid yerlerde bazı mahalleler kalmıştır.

Aşerlik işleri:

940 Tıbbiye mezunları çağırılıyor

Eminönü Yabancı Askerlik Şubesinden: Eminönü, Fatih, Eyüb kazaları mıntakalarında ikamet eden ve 940 senesinde Tıbbiye okulundan mezun olan ne kadar yabancı talebe varsa 15 Ağustos'ta Gülhane hastanesinde bulunmak üzere 9/8/940 tarihinden 12/6/940 aksamina kadar şubemize uğramaları ilân olunur.

Besiktas Askerlik Şubesinden: Tıbb Fakültesi 940 mezunlarının askerlik durumları 14/8/940 Çarşamba gününe kadar tesbit edilmiş olacaktır.

Besiktas askerlik şubesinde teşekkül eden askerlik meclisine her gün saat 9 dan 12 ye kadar müracaat etmeleri ilân olunur.

Fatih Askerlik Şubesinden: Bu yıl Üniversite Tıbb Fakültesinden mezun olan sivil tabiblerin yoklamaları yapılarak 15 Ağustos 940 tarihinde Gülhane Tatbikat mektebinde hazır bulunmak üzere hemen sevk edilmeleri emri icabındadır. Şubemize mensub olanların yoklamaları yaptırılmak üzere hemen şubeye müracaatları ilân olunur.

Resimli hikâye:

Doğan şişeyi nasıl açtı?

Küçük Doğanın babası bir şişe maden suyu almıştı. Eve geldiği zaman şişeyi çantasından çıkardı. Küçük Doğanı çağırdı.

Doğan, dedi, dolaptan tirbuşonu al, bu maden suyu şişesini aç. Doğan o ana kadar hiç şişe açmamıştı. Fakat nasıl şişe açtıklarını görmüştü. Tirbuşun dedikleri o saplı demiri, şişenin mantarını sağa döndüre döndüre sokuyorlar. Sonra tirbuşunu bir elle sapından, bir elle de şişeyi tutuyorlar. Tirbuşun çeki-line, mantar da tirbuşuna takılmış bir halde çıkıyor.

Doğan dolaptan tirbuşunu aldı. Şişenin mantarına soktu ve çekti. Mantar çok sıkı idi, çıkmadı.

Doğan zeki bir çocuktu. Köpeklerin kemiği ne kadar sevdiklerini biliyordu. Hemen mutfağa koştu. Annesi et ayıklamış, büyük bir kemiği bir kenara koymuştu, Doğan o büyük kemiği aldı, tirbuşunun sapına geçirdi ve:

Karaburun, Karaburun, diyerek köpeğini çağırdı.

Köpek Doğanın elindeki kemiği görünce hemen atıldı.

Doğan şişeyi sınıksı yakalamıştı. Kemiği dişlerle tutmuş olan köpek asıldı. Doğan şişeyi bırakmıyordu. Köpek bir daha, bir daha asıldı.

Son bir defa o kadar fazla asıldı ki, kemik ağzında kaldı. Kemikle beraber kemiği takılı olan tirbuşun da ağzında kalmıştı. Bu suretle mantar da şişenin ağzından fırlamış, şişe açılmış oldu.

Doğan koşu koşu babasının yanına gitti:

Baba, dedi, maden suyu şişesini açtım, getirdim.

Çalışkan bir okuyucumuz

Bu güzel arkadaşımız Elâzığ orta okulunun çalışkan taleberlerinden Ayten Koçudur. Bu yıl birinci sınıf birincilikle geçmiştir, okul tarafından takdir name almıştır. Kendisi «Çocuk» sütunumuzun en hararetili okuyucularındandır.

Tatil bitiyor

Ağustos geldi artık, Tatil bitmek üzere.. Çok gezdik, çok oynadık, Tatil bitmek üzere..

Geçiyor yaz ayları, Her biri ayrı ayrı; Özledik sonbaharı, Tatil bitmek üzere..

Mektepte de neler var.. Buluşur arkadaşlar, O günü herkes arar, Tatil bitmek üzere..

Sonbahar, sonra da kış, Dışarda soğuk yağış, Derler ki bize çağış, Tatil bitmek üzere..

Ne Ada, ne de Moda, Hepsine birden veda, Hazırladık biz hayda, Tatil bitmek üzere..

Faydalı bilgiler

Kömürle beslenen kazlar

Midesi rahatsız hastalardan bazılarına doktorlar, ilaç olarak kömür tozu verirler. Kömür tozu bir gıda maddesi olamaz, fakat kömürün gazi kendine almak hassas olduğundan midedeki gazi de almak suretile hastanın gazden gelen rahatsızlığı geçirir.

Kaz besleniş bir İngiliz nereden aklına geldi bilinemez, kazlara, kömür yutturmak arzusunda kapılır. Ve ufak kömür parçalarını kazların yemeyeceklere arasına katar. Bir müddet kömür yutan bu kazlarda bir gelişme eder, irileşme görülür. Adam devam eder. Ve nihayet kazların kömür yuttukları takdirde irileştiklerini, iskeletlerinin sağlamış olduğunu meydana koyar.

Bu hususta tetkikat yapan baytarlar, hazmedilmediği için kömürün bir gıda maddesi olmadığını, fakat hazmedilmediği için kömürün yuttukları için kazların fazlâ aldıkları ve bu yüzden irileştiklerini söylemişlerdir.

Kamere seyahat

Filadelfiyada, kamere seyahat hazırlığı yapılmaktadır. Kamere seyahat yeni icad edilen bir balonla yapılacaktır. Balonun yolcuları arasında canlı mahlûk bulunmayacaktır. Fotoğraf alacak, ses nakledecek robotlar balonda bulunacaklar ve balonun aya kadar gidip gitmediğini, gitti ise orada neler olduğunu, dünyada yaşayanlara bu robotlar bildireceklerdir.

Yeni bilmecemiz

Yedi harfli bir kelimeyim: Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü harflerim sıyahattır. Beşinci, altıncı, yedinci harflerim insanda ellerin bittiği yerden başlar.

Yedi harfimde birden polisler bulunur. Ben neyim biliniz. Doğru bilenlerden bir kişiye üç lirahak kitab, diğer otuz beş kişiye de ayrı ayrı güzel ve kıymetli hediyeler vereceğim. Bilmeceye cevap verme müddeti on beş gündür. Bilmecce cevabını bize gönderdiğiniz zarfın üzerine «Bilmecce» kelimesini ve bilmecenin gazetedeki çıktığı tarihi yazınız.

Pazar Cıa Hasan Bey Divorki:

— Hasan bey sana... Konservatuardan çok... Bir açık göz hırsız... — Hasan bey — Bir de... rib bir haber okuyayım... kıymetli notalar... tarafından çalınmış... musikiye karşı rağbetsizlikten bahsediyorsun?

— Bu vazifede birçok imlâ yanlışları var. Baban seni imlâyâ çalıştırmıyor mu? — Çalıştırıyor bay öğretmen, hattâ bu vazifemi de o yaptı.

General diyor ki

Birleşik Amerikanın askerî hazırlıkları ve hakiki hedefleri

YAZAN

Emekli general
H. Emir Erkilet

(Son Postanın askerî muharriri)

Avrupanın geçirmekte olduğu geniş, derin ve hattâ esrarengiz hazırlıklar ve dolayısıyla bu kutada beliren korkunç sükun devresinden istifade ederek, biraz da Amerikada neler olup bittiğine bakalım.

Küremizin, Atlas ve Pasifik Okyanusları arasındaki diğer yarısının en büyük devleti olan, Şimali Amerika Devletleri Birliği, Avrupada cereyan eden hâdiselere yalnız bir müşahid gözle bakmakla yetinmiyor. Bilâküs İngilizlerin muhtemel bir mağlubiyetinden Amerika için doğabilecek neticeleri simdiden endişe ile görüyor ve bunlara karşı vakit ve zamanla tedbir almak mecburiyetini duyuyor.

Birleşik devletlerin ne ordusu ve ne de donanması, memleketin pek geniş olmasından sarfınazar, iki Okyanus arasındaki coğrafi durumunun doğurduğu siyasî ve askerî ihtimalleri karşılayabilecek bir vaziyette değildir. Donanma inşaatı, hattâ konferanslarla kendisine resmen müsaade olunan hadlere bile çikarılmasında, Orduunun silahları da çoktan eskidiği gibi vüs'at ve teşkilâtı Birleşik Amerikanın büyük insan kaynaklarından, cab ettiği zaman, memleketin müdafaasında istifade olunmayı temin edebilecek bir halde değildir.

Fakat 1938 de büyük askerî islahat başlanmış ve teslihat için ilk defa olarak büyük meblâğlar kabul olunmuştur. Islahat ve teslihat meselesi 1939 da hayli ilerledi. Ancak birkaç ay evvelki Avrupa vekayii ve nihayet Fransanın iki üç haftada çökmesi Şimali Amerika Devletleri Birliğini gözünü hakiki surette açabilmiştir. Filvaki, dünya durumunun Amerika için ne derece ciddi bir hal aldığı görülmektedir. Amerikalılar için artık mümkün değildir.

Bir taraftan Çine tamamen hükmeden bir Japonya ile, diğer cihetten totaliterlerin hükmü altında birleşecek olan bir Avrupa arasında, Amerika aleyhtarı bir siyaset birliği hasıl olması ve bunun Amerikaya müteveccih askerî hareketlere meydan vermesi imkân ve ihtimalleri Birleşik Amerikanın resmi düşüncelerini artık ehemmiyetle işgale başlandı.

Yakın veya uzak bir istikbalde, Büyük ve Atlas Okyanuslarından yani iki taraftan bir taarruza uğrayacak olan Amerikanın müdafaası ciddi surette bahis mevzuudur. Şimali Amerika Devletleri Birliği ile iki tarafı bir taarruz karşısında varlık, hürriyet ve istiklalini müdafa etmek mecburiyetinde bulunacaktır. İşte resmi Amerikayı bugün harekete getiren esaslı düşünce ve endişe budur. Yoksa, Avrupa harbine müdahale edip etmemek veya İngiltereye yardım etmek gibi, daha çok hissi ve avamca mevzuat, Birleşik Amerika devletinin resmi siyasetine iş olmasından ziyade reis Ruzveltin reisliğe tekrar seçilmesi veya seçilmemesi etrafında yapılan dahili politika oyunlarına konu teşkil ederler.

O halde propagandalara bakarak, Amerikanın bugün milyarlar sarf ile vücude getirmek azminde bulunduğu yeni büyük ordu ile hava ve deniz armadalarını mahza İngiltereyi veya Avrupayı kurtarmak insanî fikriye yaptığını düşünmek kadar hatalı bir şey olmaz.

Birleşik Amerika devletinin coğrafi durumunun büyük mahzurlarını anlamak için şimali ve cenubi Amerikalılar arasındaki Meksika körfezine Antil denizi haritasına bir göz gezdirmek kifayettir. Burada, Antil denizinin cenubunda her iki Amerika kutasının birbirine bağlayan ince uzun karanın dar yerinde Panama kanalı görülür. Bu kanala Birleşik Amerika için hayati ehemmiyeti, Süveyşin İngiltere imparatorluğu bünyesindeki lüzumundan belki birkaç misli fazladır. Çünkü Birleşik Amerikanın büyük ve Atlas Okyanuslarındaki sahillerinin müdafaası için, onun donanmasının bir Okyanustan diğerine süratle geçebileceği yegâne yer bu kanaldır. Cenubi Amerikayı dolaşarak bir Okyanustan diğerine geçmek mecburiyeti sevkulceysi büyük mahzurları mucibdir.

(Devamı 7 nci sayfa)

İnönü havacılık kampında iki gün

Pike yapan bir talim tayyaresile nasıl uçtum?

Uçuş çok korkulu oldu; amma toprağa konduğum zaman bayram yerinde doymadan salıncaktan indirilen çocuğun teessürünü duydum

İnönü havacılık kampına gidip gelen muharririmiz yazıyor

Birinci yazımda, İnönüdeki mü-kemmel ve muvaffak bir eser olan havacılık kampının bizde bıraktığı ilk intibaları taze olarak tesbit etmiştim. Bugün, İnönü meydanına yarın yapılacak kartal yuvalarının bir dekorunu çizmeğe, eşşama ta-nıtmağa çalışacağım. Bu arada 40 dakika süren bir uçuşun da hikâyesini anlatmalıyım.

Ekinleri biçilmiş altın renkli geniovanın beline beyaz bir kemer gibi dolanmış oldukça muntazam bir şose, kasabanın dikyakağundan kıvrılarak İnönü istasyonunu 10 dakikada kamp yerine bağlıyor.

İrtifaları 200-300 metrelik çıplak tepelerin eteği çelik kanadlı genç kartallarımızın inidir. Birer katlı, sağlam kullanışlı, zarif dört, beş bin, iki hanyar, bir atölye iste İnönü kampı.

Beş sene evvel buraya iki çadırda gelmişler, havacılık için, semaya olan aşkı için kendine aid nesne varsa bir gözümlü, sıhhatini, hepsini göklerle bağışlayan eski ve güzide tayyareci Savni ve arkadaşları bugünkü muazzam, dört başı mamur kampın ilk temellerini atmışlardır. Her geçen yılda biraz daha hızlanan çalışmalar, bugünkü mükemmel İnönü kampını, İnönü meydanlarına yarasan bir eser haline gözlerimizin önüne sermiş bulunuyor.

Binaların önünden tren yoluna, sağdan soldan İnönü muhabeleleri cephelelerine kadar usuz bucak bir meydan uzanıyor. Bu meydan ortasında birbirini ardınca havaalanı ortasında savırsız plânörler görürüz. Bazısını lâstik biriple 10 kişilik bir ekin ekiyor. Bazısını bir otobüsün tekerleğine tesbit edilmiş husulî bir âlet, motor kuvvetiyle yerden kesiyor. Plânörlerin nasıl havalandığını hiç görürmüz mü?

İçinde motorlu olmadığı için nasıl uçuşabiliyor bizim Selâmi İzzetin gelinceye kadar bir türlü aklı ermedi amma, ben aklımın erdiği kadar bunu size anlatabilirim. Tayyarenin motorünü, tekerleğini çıkarın, oturucağınız yer kanadını önüne getirin. İşte size bir plânör. Önünde bir halkası var. Bu halkaya plânörü çekerek olan bir bulaşma, bir için diğer ucundan 10 kadar delikanlı en az 50 metre mesafede plânörü çekmeğe başlıyorlar. Lâstikli ip, yahud tel, haddi azami ve kadar gerildikten sonra, verilen işaret üzerine plânörü, kusunu harekete getiriyor, harekete gelmesi beraber de ip bırakıyor. O hızla yerden kesilen plânör artık havadadır. Ruzvelt, kaldıracı cereyanlar plânörün vârdemiridir. Bundan sonrası plânörün meharretine tâbi. Bu vârdemirde havada 18 saat kalarak dün, ya ikindiğini kazanan gençlerimiz

Muharririmiz uçtan evvel

de var. Plânörlerin havada öyle güzel süzülüşleri var ki, hanı zaman zaman çaylaklar kanad sallamaları, ni kesip, bir müddet hareketsiz uçurlar, tıpkı onun gibi. Bu motörsüz nesne ile takla atmalar ni istersiniz, ters uçurlar ni, yuvarlanırlar ni? Plânörün tayyareden zevkli olduğu nu söyleyem binmem için çok ısrar ettiler amma, ne yalan söyleyeyim, ben kendimi bu küreksiz kayığa benziyen nesneye pek emniyet edemedim. Daha doğrusu bu cesareti gösteremedim.

Eh, tayyareve de bir şey diye meziniz ya, buyurun! Dediler. Baktım, bizim bir iki arkadas otomobile dolaşır gibi, gökleri söyle bir tavaf edip geldiler. Hem tayyarenin zevkli tecrübesi, hem korktu, sanılmanın dayanılmaz, muhtemel olayı beni küçük bir talim tayyaresinin yanına sürükledi. Bu uçuşun hikâyesini anlatmağa değer buluyorum. Vakti bugün tayyare ile ucnak otomobile binmekten farkı, kendisini İstanbul otobüslerine emniyet edenin tayyareden korkması da bir hayli mânâsız bir sev. fakat bir pike azizliği bizim alelade uçuşa bir fevkalâdelik bahşediyor.

Mesin ceketi, tayyareci kuletlesi ni giydik. Eksik olmasınlar, Türkkuşunun genç ödemetmenleri, Talât Su-bası, Salim Gökçü, Hikmet Öz, Fethi Batur, Niyazi Avdın beni bir güzel hazırladılar. Gözlükleri takdık, geçtik oturduk yerimize. söz aramızda, motörden evvel kalbimin çalışmağa başladığını itiraf etmeliyim. Bindiğim tayyare çaylak azmanı minnacik bir şey... Derken efendim, semer gibi bir nesneyi arkama bağlamağa başladılar, paraşütmüs. Salim Gökçü beni bir de oturdum yere bağlamağa kalkınca pırelendim:

— İki gözüm benden evvel ucnalar ne parasat takdı, ne bağlandı. Yoksa

bir kazaya uğrayacağımız hakkında size ilhamı rabbanî mi geldi? Genç muhabatım gülüyordu. Başımı geriye çevirdim. Bizim tayyareci de değişmişti. Takdim ettiler:

— Kâşif Sönmem... Türkiyenin en eski tayyarecilerinden.

Bu güzel, fakat, birdenbire gözlerim aşağıda, aşağıdakilerin sapkalı, rını uçururken biz de Bismillâhi çekip havalandık. Yerden diklemesine göke çıkış insanı anlatılmaz bir takım hisler içinde bırakıyor. Fakat gök yüzünde asfalt bir yolda son süratle giden bir otomobilin zevkini buluyorsunuz. Aşağıya bakıyoruz, 800 metre irtifadayız: Kampun binaları, tayyareler, plânörler, çocukların o yuncakları kadar gözüküyor. İnönü kasabasının bir şehir maketi halinde minimini görüyorum. Geniş tarlalar birer mendil büyüklüğünde, altımızdan dağlar, tepeler kaçıyor.

Bir den motor duruyor. Eyvah... paraşütün halkası neredeydi? Endişe ile başımı geri, tayyareye çeviriyorum. Fakat o dakikada tepetaklak olmuşuzdur, dağlar, tepeler birbirinin üzerine devriliyor, binalar, tarlalar, yollar, acele çevrilen bir albüm yaprağı halinde birbirinin üzerine düşüyor. Başaşağı, bütün şir'atimize gidiyoruz. Galiba salâtüslem da ce-kiyorum. Artık toprağa geliyoruz. Gözlerimi kapadım. Tutamakları kopya-ırcasına çekiyorum. Bir tarraka bekliyorum. Bir Avrupa kıfısı halinde parampaça yere düşeceğim, her tarafım bir yerde kalacak. Oooh... Gözlerimi açtım. Yere 200 metre kala birden motor işliyor, tekrar dikleniyoruz. Pike yapmışız meğer.

Fakat ne olursa olsun, bu korku ya heyecan, uçuşun zevkinden tarh yapmış değildim. Yere indiğimiz zaman, daha doymadan bayram yerinde salıncaktan indirilen çocuğun e-sefini duyuyorum.

Nusret Safa Costun

Denizde bir erkek cesedi bulundu

Dün akşam geç vakit Anadolukavaile Beykoz sahilleri arasında 50 yaslarda tahmin edilen bir erkek cesedi bulunmuştur.

Sahilde bir kaya parçası altına sığınan bu cesed eplak olduğu için henüz hüviyeti tesbit edilememiştir. Me-cül ölünün bir kazaya mi, yoksa cinayet mi kurban gittiği tahkik edilmektedir.

Hâdiseler Karşısında

YANIKLAR

Vapurda rastladığım bir bayan plâjdan dönüyordu:

— Plâja niçin gidersiniz; dedim.

— Plâja niçin gidilir ki, diye cevap verdi yanmak için. Bu birkaç senedir moda.

— Öyle amma insan kapkara oluyor.

— Ne çıkar, pudra ile beyazlanmak mümkün.

— Bu modayı acaba kim çıkar-dı?

Karşımızda oturan bir erkek, modayı çıkaran sanki kendisi imiş gibi, konuştuğum bayana bakıp bakıp gülümsüyordu.

Ona dönüp sordum:

— Bu modayı siz çıkarmış benziyorsunuz.

Bir kere daha gülümsedi:

— Evet.

— İğniz moda çıkarmak mıdır?

— Hayır, pudra fabrikalarım var da...

— Burnuma bir yanık kokusu geliyor.

— Muhakkak civarda bir plâj vardır.

Bir evin önünden geçiyorduk.

İçeriden kalınlı inceli sesler geldi

— Yanıyorum.

— Mahvolduk.

— Bizim halimiz ne olacak?

Evde muhakkak biri ölmüş Bekçi oracıkta duruyordu; sorduk

— Kimin evi, ölen kim?

Güldü:

— Ölen filân yok beyim, bu bah erkenden plâj mıdır, nedir raya gitmişler... Dönerlerken rı lamıştım, istakoz gibi kıpkırmızı muşlardı. Şimdi de böyle bağırıy lar.

Simsiyah bir çingene kızı şaş söyleyorduk:

«Entarisi ala benziyor».

«Modern kadın bana benziyo»

Köylü, şehire gelmişti, tesadüfen plâja uğradı. Kumlarda yatmaları gördü:

— Fakirsiniz; eviniz, elbise yok anladık; fakat aklınız da yok.. ne diye bir ağaçaltı bulup o da oturmazsınız...

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Parmakları yanmayan adam

Arjantinli bir iş adamı Büens Ayrese gider, poliste bir evrakını takib eder. Evrak ken-dine verileceği zaman ora usulüne göre parmak izini almak isterler.

Mürekkebe batırılan parmağını kağıda basar, fakat kağıda bir mürekkebe lekeden başka iz görünmez, hayret ederler. Arjantinli iş adamı

damı, parmağının izini almıyacağını henüz kendinin de yeni öğrenmiş olduğunu söyler. Ve şu ilâve eder:

— Benim parmaklarımda da başka bir gayri tabiiik de mevcuttur, yanmazlar.

Cebinden çakmağını çıkarıp yakar. Bir müddet parmağını almayı tutarak parmaklarının bu herkesten ayrı hususiyetini de polislere istedi.

Gönlü işleri

Bir mes'ud olmak ve olmamak meselesi

Ankarada oturan bir okuyucum, Bay İ. C. bana yolladığı mektubunda hayatının tarihçesini yaptıktan sonra netice olarak mes'ud olmadığını kaydediyor. Kendisinin verdiği hükme bakılacak olursa mes'uliyet alestin-den başlayarak karısından geçtikten sonra tesadüfe varıncıya kadar hep başkalarındır.

Bay İ. C. müsaade ederse kendisiyle fikir birliğinde olmadığımı söyleyeceğim. İddiamı isbat etmek için bana anlattığı hikâyelerinin tabiiine girişmek burada mümkün olmayacaktır. Hem bahis uzar, hem de istemi yerek hüviyeti hakkında başkalarına da bir fikir vermiş olurum. Hayır, ben sadece umum kaideyi hatırlatacağım:

— Saadet ve felâketi insan yüzde doksan dokuz nisbetinde kendi ilâle hazırlar. Tesadüfe birlikte başkalarının da tesiri bu meselede nihayet yüzde bir derecesindedir. Meselâ ha-

yatınızda daima istikbal temin edememek endişesinin tesiri altında kaldınız. Bu, sizin kendinize güvenmemenizin bir neticesidir. İrade, azim, karar sahibi olmadığınızı gösterir. Karşınıza çıkan genç kızın mes'ul bir zevce olabileceğini tahmin edemediniz? Bu da nihayet görme, inceleme, düşünme kabiliyetinizin eksikliğinin bir neticesidir. Aldandınız mı? Bu da öyle, aldancak mütadadan yapılmış olmanızın doğurduğu bir felâkettir. Hiç kimseyi itham etmeyiniz. Bir işi bırakıp bir başkasına mi daldınız. Kendi muhakemeyi bırakarak bir başkasının tesatında hareket ettiğiniz muhakkaktır. Biraz ileriye gidelim: Hatalığınızın ve sağlığınızın mes'ulü sizsiniz. Kabahati ve mes'uliyeti başkasında aramayınız. Hakikati görmeniz felâketin içinden kurtulmanın yolunu bulabilirsiniz, eğer zaman geçmedise... TEYZE

«Son Posta» nun edebi tefrikası: 12

YEŞİL TULUMBA

Yazan: Ercüment Ekrem Talu

Halbuki fazlasıyla izzat ve ikramda bulunuyor, azami rahatsız temin etmeğe çalışıyor.

Herkesten ihmal ve istiskal göre göre, Şehime Hanım, dünyada iyi kalbli, vefalı insanlar da bulunabileceğini tahmin edemeyecek hale gelmişti.

Evlâdlığına, lâkırdı olsun diye, gene sordu:

— Saim nerede?

— Bilmem. Onu hiç görmedim.

O aralık, Besime Hanımın, aşâğdan, sesi geldi:

— Müjgâncğim! Kızım! So-fadaki konsolun gözünde yaygı var, Onu yere yay; kaşıkları, peşkirleri de diz. Sonra gel, ekmeği al, e mi?

Daha Müjgân: «Peki!» deme-den, Besime Hanımın sesi ilâve etti:

— Annen kalktı mı?

Bu suale, bizzat Şehime Hanım cevap verdi:

— Aman, sus! Kalktım.. kalktım! Yemliha uykusuna dalmışım. Utancından yerlere geçiyorum.

— Ne varmış utanacak? Başın dan geçen az şey mi? Helâk oldun, kardeş! Elbette uyuyacaksın. O u-

di. Konsolun gözünde bulduğu tertemiz sofraya yaygısını yere yaydı, peşkirleri, boynuz kaşıkları sıraladı. Arkasından da, ekmeği ve yemeği getirmek üzere aşağı kata indi.

Biraz sonra, yağlı misler gibi tüten bir kabak kalyasının başında hep toplanmışlardı. Besime Hanım, sofrada dördüncü bir yerin hazır-lanmış bulunduğunu görünce, Müj-gâna hitabla:

— Bu, fazla! dedi Kaldır da, annen rahat otursun.

— Niçin? Saim ağabeyim yok mu?

— Hayır, yok. Ben onu dün gece Zeyreğe, amcasına gönderdim.

Şehime Hanım büsbütün skildi, Onun yüzünden evin çocuğu da te-dügin olmuştu.

— İlahi, kardeş! diyecek oldu. Besime Hanım, lâkırdıyı ağzına t-kadı.

— Zaten gidecekti. Amcası ne vakittir hasta. Üstüste haber gön-derip duruyor, çocuğu istiyordu.

Bu iddianın yalan olduğu bese-belli idi. Fakat Şehime Hanım mecburen inanır gibi göründü.

Yemekten kalktılar. Analığın

başına topladı; kapları mutafağa götürüp yıkadı, kuruladı.

— Vallâh, rahatsız ettim, kardeş, seni!

Misafirinin bu, özür dilemek istiyen sözlerini Besime Hanım reddetti.

— Sakın bu lâkırdıları bir daha ağzına alma Şehimecim! Yoksa danırım.

— Sanki...

— Sankisi, mankisi yok. Dostluk böyle günde belli olur. Yanan ben olsaydım da sana gelseydim, bana karşı tıpkısını yapmıyacak mı idin?

— A, elbette!

— O halde? Otur, keyfine bak. Şöyle birkaç gün başcağımızı dinle, akın başına gelsin. O zaman karşı karşıya oturur, ne yapacağımızı düşünürüz.

— Eksik olma, Besimecim! İnsaniyetli kadımsındır.

— Sen şimdi onları bırak da, söyle bakayım: Neyin var, neyin yok, yandı mı?

— Sırtımdaki entariden, ayağımdaki kunduradan gayri bir giyeciğim yok. Sade paramla birkaç parça elmas kırtarıyordum.

— O da bir şey. Başını sokacak bir ev alırsın.

— Ben de öyle düşünüyorum.

— Acele etme. Seninle beraber arar, sorarız. Yarı, bekiçye tenbih derim ben. Bizim bu mahallenin havası fena değildir. Çarşı, pazar yakın, etrafımızda oturanlar hep efendiden insanlar. Amma, gene de sen bilirsin. Çayın başka semtte otur-

Lâkin bunların hiç birisi bir günde olmaz.

Derken bu mevzuu bir yana bıraktılar. Lâf lâfı açtı. Birbirlerine, müşterek aşinalardan haber soruyorlardı. Bir aralık, Besime Hanım sözü Müjgâna intikal ettirdi:

— Hoşnud musun kuzdan?

— Şimdilik bir şikâyetim yok..

— Şimdilik diyorsun, ayol! Benim bildiğim, on senedir yanında, değil mi?

— Öyle amma, bir insanın cevheri, cibiliyeti, bazan on, yirmi, elli yılda da kendini belli etmez. An-nem rahmetlinin Sabire Hanım a-dında bir ehpabı vardı. Benim ye-tiştüğüm zamanda, doksan yaşını geçmişti. Bu Sabire Hanımın, ak-sakallı bir oğlu ile, ihtiyar bir de gelini vardı. Kırk senedir evli imişler.

Annem, Sabire Hanıma her gelişin-de sorardı: «Sabire Hanımcığım! Gelinle aranız nasıl?» o da her seferinde aynı cevabı verirdi: «Şimdilik iyiyiz, kadımlı!» Kırk sene ne demektir? Düşün bir kere, kardeş! İnsan kırk yıl içinde birbirinin içini, dışını mutlaka öğrenir. İşte ben o vakit bu vakittir Sabire Hanımın çok bahli bulunduğum o sözünü kulağma küpe ettim. Dilediğim gibi yetiştirdiğim Müjgânın yarım, öbür gün huy değiştirmeyeceğine bana kim sened verebilir? Dünya değişti, evlâdlar, bugüne bugün baba-larına, annelerine karşı geliyor, asi oluyorlar. Ben Müjgân: dokuz ay karımda tasmadım; onu emzir-medim, emdiği süte helâl mi ha-

dolunun bir kıyısından getirdile aldım, evlâd edindim.

Besime Hanım, kızı müdafaaya etti

— Yok, kardeş; hiç tasalanma Meşhur kelâmıdır: Yüzi güzel olanın huyu da güzel olur. Allah için nur topu gibi kızcağız. Eli de iyatkin, masallah! Sabahtan, baktım da ne kadar titiz, tırındaz olduğunu hemencecik anlayıverdim. Tıbbi öyle olacak. Kimin terbiyesini almış o?!

Bu bahis üzerinden biraz daha kınustular. Akşam olmuştu.

İstanbul akşamlarının müstear bir güzelliği vardır. Bu güzellik, şehirde doğma büyüme bir adamın gönlündeki tabii sevgiden ileri gele bir görüş ve felâketi icabı değildir İstanbulla gelmiş, İstanbulda oturmuş ve bu ilâhi beldeye hakikat gözle bakmış yerli, yabancı her ferde buradan, o güzel, müstesna akşamlara meftun olarak ayrılmış, o akşamların tahassürünü ömrünün sonuna kadar hatırasında taşımıştır.

Besime Hanımın evi denizi görüyordu.

O gün de Marmara, inadına gildurgundu. Geceki rüzgâr, sabah karşı dinmiş, lodosa dönmek istidadımlı gösteriyordu. İmbat bir hava vardı. Uzaklara doğru hafif, bel belirsiz bir sis tabakasıyle tüllene ufukların üzerinde güneşin suatı türlü ışık oyunları yapıyordu.

Suyun üzerinde, fasillalarla rüzgârsızlıktan ağır ağır bir seyir süzülerek geçen tek tük yelken yıklar, çok kuvvetli bir dü-

büyümlük bakılan maturlar

Memleket Haberleri

Bosna köyü

Yeni yapılacak sed sayesinde Meriçin taşmasından müteessir olmayacak

Edirne (Hususi) — Meriçin sağ sahlindeki Bosna köyünü Meriç nehri tuşyanlarından korumak gayesiyle inşa edilen ve bu seneki büyük su taşkınlığında hasara uğrayan 1800 met. ve uzunluğundaki kıyıyı ve sedde tahkim inşaatının tamir işleri kararlaştırılmıştır.

Nafta Vekâleti bu işe sarfolunmak üzere 37015.91 liralık tahsisat havalesi göndermiştir.

Malûm olduğu üzere Meriçin bu noktada geçen yıllar içerisinde yapılan bu tahkimat gerek Bosna köyü ve gerekse bu havalideki mezruata elverişli araziyi birçok su baskınından korumuştur.

Geçen seneki büyük su taşkınlığında sed üzerinde açılan geçidin kapatılması ve mahmuzlarının yenilenmesi önümüzdeki su baskınlarının hafifletilmesi veya bu kısmın arazinin bu gibi hallerde büsbütün masun kalması temin edilmiş olacaktır.

Bir ihtilâs suçlusu Mudanyada yakalandı

Bursa (Hususi) — Bundan bir müddet evvel Bursaya yaşlıca ve emekli polis memuru olduğunu söyleyen Halim oğlu Sabri adında bir adam gelmiş, hususî bir iş aramaya başlamıştır. Böyle bir memuriyet bulmuş, icab eden kefalet ve hüsnühâl gibi vesikaları da istihlal ederek vazife ifasına başlamıştır. Aradan bir müddet geçmiş, evvelki gün çalıştığı daire amirine müracaat ederek hesabının kesilmesini, karısının çok hasta olmasından dolayı derhal İstanbul'a hareket etmeğe mecbur kaldığını bildirmiş, halinde bir fevkalâde'lik bulunduğunu sakıyamadığıdır. Bununla beraber çok dürüst hareket etmiş bulunduğu cihetle hiç bir şeyden şüphe edilmemiş, hesabları gayet temiz zühür etmiştir. Hesabının kesilmesini lüzum olmadığı, icab ederse izin alarak gitmesi tavsiye edilmiş, derhal buna imkân varsa muvafık olacağı söylenmiş, hemen tanımlanılan izin vesikasını almış ve Mudanya yolile İstanbul'a gideceğini bildirerek daireyi terketmiştir. On dakika sonra da aynı daireyi bir polis memuru ziyaret etmiş, Sabri isminde bir tahsil memurları olup olmadığını sormuştur. Bu isimde çalışkan ve dürüst bir memurları bulunduğunu, fakat bugün mezuken ve Mudanya yolile İstanbul'a hareket ettiği bildirilmiştir.

Avını kaçırdığını anlıyan polis: "Eyyah, ben onun eline kelepçe vurarak götürmeğe gelmiştim" de "Ben kendimi alamamıştım".

Filhakika o adamın emekli polis olduğu, tekaüde sevkedildikten sonra bazı hususî memuriyetler aldığı, bu meydana İstanbul, Beyoğlu Belediye tahsil memurluğu yaptığı esnada haylice bir para ihtilâs ederek zini kaybetmeğe çalıştığı ve Bursa'ya geldiği, arandığını hissedince sa-
yustuğu anlaşılabilir.

Sabri; Mudanyada aranmış fakat Yalovada yakayı ele vermiştir.

Biraz evvelki sahne tekrar karşısında canlandı ve: — Kocamı seviyorum! diyen sesini duyar gibi oldu. Halûk onunla alay ediyordu... Hem de Handanın yanında... Handanın, yani sevgilisinin... Başını yastığa daha fazla gömdü... Şimdi yerin açılmasını ve toprağa gömülüp bir daha çıkmamağı temenni ediyordu. Artık ne yüzle Halûkla karşı karşıya gelecekti, kalınvalidesini görebilecekti? Kocası onunla alay etmekte devam edecek ve bütün izzeti nefsi ve gururu ayaklar altında çignenecekti...

Hiçkırıklarını yastıkla boğmağa çalışıyor, gözlerinden irmak gibi akan yaşları tutamıyordu. Dakikalar... saatler... asırlar geçti... Kapısına hafifçe vurulduğu zaman, başka bir dünya - dan dönüyormuş gibi boğuk bir sesle:

— Giriniz... dedi.

Halûk ayaklarının ucuna basarak karyolaya yaklaştı, göz yaşları örtülü olan bu zavallı çocuğun yüzüne derin bir sevgiyle uzun uzun baktı.

— Zeyneb!

Genç kız yüzünü kaldırmadan hiddetle cevap verdi.

— Benden ne istiyorsunuz?

— Sizinle konuşmak istiyorum.

Zeyneb vaziyetini bozmadan aynı sert mukabelede bulundu.

Biraz evvel çok alıcınabane bir yalan söylediniz ve benim şerefimi kurtardınız. Bunun için teşekkür etmek istiyorum.

Bu sözler genç kızın üzerinde müthiş bir tesir yaptı. Birdenbire yatağı üzerinde doğruldu. Göz yaşlarıyla sararmış, bukleleri bir - birine karışmış, dudakları solmuştu. Öfkeli bakışlarını kocasının gözlerine dikerek gayet hadid bir tavırla şu cevabı verdi:

— Yalan mı söyledim? Siz öyle mi zannediyorsunuz? Hayır, yemin ederim ki doğru idi.

Cümlesine başlarken öfke ile titriyen sesi sonradan kısılmış, bir çocuk somurtkanlığıyla huysuzlanmıştı.

— Eğer sizi sevmeseydim, dünyada hiç bir kuvvet beni böyle bir itirafa bulunmağa mecbur edemezdi anladınız mı? Binaena - leyh ben hakikati söyledim.. yalnız hakikati...

Bu sözleri derin bir sükût ta - kib etti; o kadar derin ki, Zey -

ne bir yalan söylediniz ve benim şerefimi kurtardınız. Bunun için teşekkür etmek istiyorum.

Bu sözler genç kızın üzerinde müthiş bir tesir yaptı. Birdenbire yatağı üzerinde doğruldu. Göz yaşlarıyla sararmış, bukleleri bir - birine karışmış, dudakları solmuştu. Öfkeli bakışlarını kocasının gözlerine dikerek gayet hadid bir tavırla şu cevabı verdi:

— Yalan mı söyledim? Siz öyle mi zannediyorsunuz? Hayır, yemin ederim ki doğru idi.

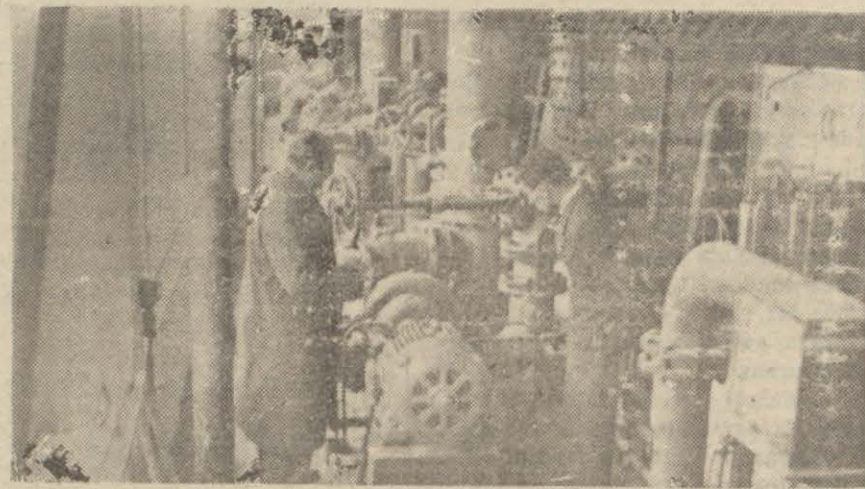
Cümlesine başlarken öfke ile titriyen sesi sonradan kısılmış, bir çocuk somurtkanlığıyla huysuzlanmıştı.

— Eğer sizi sevmeseydim, dünyada hiç bir kuvvet beni böyle bir itirafa bulunmağa mecbur edemezdi anladınız mı? Binaena - leyh ben hakikati söyledim.. yalnız hakikati...

Bu sözleri derin bir sükût ta - kib etti; o kadar derin ki, Zey -

İzmit kâğıd fabrikası hakkındaki dedikodular

Fabrikanın su ihtiyacının temin edilemediği iddialarına cevap veriliyor

Fabrika müdürü Mehmed Ali selilöz

İzmit 7 — Son günlerde kâğıd fabrikası hakkında, bazı gazetelerde garib ve garib olduğu kadar da hayreti mücib bir takım yazılar görülmektedir. Bu yazılara göre, kâğıd fabrikasının İzmitte kuruluşu yersizmiş. Fabrika tesis edilirken su ihtiyacı düşünülmemiş. Sözde bir takım arteziyen kuyuları varmış. Sapanca gölünden evvelce getirilecek su bir milyon liraya mal olduğu halde, sonradan plânda tadilat yapılmış, 400 bin liraya indirilmiş. Hiç bir tektike istinad etmeyen ve ciddi olmaktan uzak bulunan bu yazılar memleket umumi efkârı üzerinde menfi bir tesir kası etmek ve bir takım yersiz dedikodulara meydan vermektedir.

İnci beş yıllık endüstri programının mühim bir mevzuu olan kâğıd yapılmış ve İzmit bütün şart ve vasıfları ile en uygun bir mahal olarak tesbit edilmiştir. İzmit kâğıdhanesi her şeyi uzun uzun düşünülmüş evvel - velden hesaplanarak kurulmuştur. Türkiye'de bu kadar ince bir tektik süzgecinden geçirilmiş başka hiç bir fabrika yoktur, dersek yalan olmaz.

Birinci kâğıd fabrikasına lüzum olan su Kilez deresinden istihlal edilmektedir. Burada modern tesisat vücutte getirilmiş ve fabrika ihtiyacına bol bol, kifayet edecek bir mükemmeliyete konulmuştur. Halen işlemeğe olan bu fabrikanın bir su davası yoktur.

Birinci kâğıd fabrikasının, şu yani dikkat bir şekilde artan memleketin kâğıd ihtiyacına tekabül edememesi üzerine ikinci kâğıd, selilöz, klor fabrikalarının da inşasına zaruret hasıl olmuştur.

Bu yeni fabrikalar için su getirmek lüzum gelmiş, Beynelmiş şehretli olan bir su mühendisi tektikler yapmış ve Sapanca gölünden bunun temini muvafık bulunarak plânını çizmiştir. Bu plân da tekrar tekrar mütehasıslar tarafından incelenerek muvafık bulunmuştur. Sapanca - dan İzmitte getirilecek suyun isalesi işi, bir milyon küsur liraya müteah -

hid vahid Akpak isminde birisine verilmiştir. Su yolları açılmış, borular döşenmeğe başlanmış, iş yarısına kadar ikmal edilmiş ve bu esnada müteahhid ani olarak ölmüştür.

Bu ölüm üzerine tabii olarak yapılmaya başlanan bu tesisatın mahkeme kararile bir müddet için durmuştur. Tasfiye işleri de henüz bitirilmmiştir.

Kâğıd fabrikası arteziyen kuyuları açmış ve böyle bir şeye de asla teşebbüs etmiş değildir. Ne bu kuyulardan az su çıkmış ve ne de bulanık su vardır, ne de arteziyen kuyusu diye bir şey. Sonradan ikinci bir plân da yapılmıştır, tadil edilmiş bir plân da yoktur, evvelce bu iş bir milyon liraya mal oluyormuş da sonradan yapılan tadilat ile 400 bin liraya indirilmiş de değildir. Bu 400 bin lira, mütebaki tesisat için sarfi lüzum - gelen paradır. İzmit kâğıd fabrikasında boşa gitmiş hiç bir masraf olmadığı gibi yarıda kalmış bir iş de yoktur. C. Y.

Lüleburgazda üç arteziyen daha açılıyor

Lüleburgaz (Hususi) — Şehrimizde mevcut arteziyenlere ilâveten biri mezbahada, diğeri Kocasinan mahallesinde ve üçüncüsü de Turgutbey kapıda olma üzere belediye tarafından daha üç arteziyen açılmıştır.

Tokaatta kanalizasyon ve bulvar işi

Tokat (Hususi) — Yıllardanberi inşasına bir türlü teşebbüs edil - miyen şehrin methalindeki Köprü başından itibaren Cumhuriyet alanına kadar olan kısma aid bulvarla şehrin en büyük derdi olan kanalizasyon işine başlanmıştır. Bu iki iş cümhuriyet bayramına kadar bit - miş olacaktır.

Şikâyetler İhtiyaclar

Sungurlu nüfus memurluğundan bir türlü çıkmıyan bir nüfus işi

Karamandan yazılıyor:

«Sungurlu kazası nüfusuna kayıtlı bir vatandaş ikinci ayda dünyaya gelen oğlunu nüfus sa tescil için Karaman nüfus dairesine müracaat etmiştir. Karaman nüfus dairesi doğum kâğıdını aynı tarihte Sungurlu nüfus memurluğuna göndermiş, fakat aradan altı ay geçtiği ve bir çok tektikler yapıldığı halde bugüne kadar bir cevap bile vermediğinden bu vatandaş çocuğunu henüz nüfusa tescil ettirememiştir. Hükümetin ehemmiyetle üzerinde durduğu nüfus işlerinde bir doğumu nüfusa tescil için aylarca sürün - emede bırakmaya bir nihayet verilmesini alâkadarlardan bekleriz.

Kâhtaya araba ve pulluk lâzım

Kâhtadan yazılıyor: «Kâhta, ovalık teskil eden fevzay topraklara maliktir. Ancak, bir çok sebeplerin tesiri altında kazada bir tek araba yoktur. Ziraat Bankasının ve Ziraat Vekâletimizin kazaya örnek arabalar dağıtması sayıyı arzu - dur. Köylünün arabaya olan ihtiyacı büyükür. Araba Kâhta çiftesinin hayatında çok esasi değişmeler yapacak bir unsur - dur. Bundan başka kara sapan yerine bir miktar da demir pulluk ve diğer ziraat aletleri dağıtıldığı gün istihlal birkaç mis - li artacaktır.

Hususi muhasebe kanalları kazaya bir miktar dört tekerlekli araba dağıtılması için alâkadarlardan nazarı dikkatini çekmek bir memleket vazifesidir.»

Adanada yeni telefon kabloları

Adana (Hususi) — Telefon hatlarının kurşunlu kabloya tahvili amelîyesine başlanmıştır. İşlevli bir mütehasıs tarafından tanzim edilen otomatik telefon tesisatı projeleri üzerinde işe başlanırken Adana telefon sebekesinin yalnız kurşunlu kablolarla tesisi esas tutulmuştur. Bütün tesisat çift nakilli devrelerle yapılmıştır.

Bu devreler endüksiyonu tamamen izale etmektedir. Önümüzdeki Cümhuriyet bayramına kadar Adana otomatik telefonuna işler hale girecektir.

Lüleburgazın yeni kaymakamı işe başladı

Lüleburgaz (Hususi) — Kazamiz kaymakamlığına tayin edildiğini bildirdiği İzmit maiyet memurlarından Ferid Güryelcel bugün şehrimize gelerek vazifesine başlamıştır.

Pazar günü yapılacak at yarışları

At yarışlarının beşinci haftası da Pazar günü Bakırköyde yapılacaktır. İkili bahsi son yarışlara, üçlü 3-4, üç - lü bahsi de 3-4-5 inci yarışlar arasındadır.

Birinci koşu

Üç yaşında halis kan Arab atlarına mahsustur. İkramiyesi 255 lira, mesafesi 1600 metredir.

Sava (İsmail Hakkı) Tuna (İsmail Hakkı) Işık (Nazif), Sevim (Kese - bir).

İkinci koşu

Üç ve daha yukarı yaşta yerli halis kan İngiliz atlarına mahsus Beykoz yarışlarıdır. İkramiyesi 470 lira, mesafesi 2000 metredir. Tomru (Asım Çırpan) Romans (Prens Halim) Yatağan (Kara Osman) Sıfkap (Fer - ruh Agan) Tais (Kara Osman).

Üçüncü koşu

Üç ve daha yukarı yaşta halis kan İngiliz atlarına mahsus satış koşusudur. İkramiyesi 255 lira, mesafesi 1400 metredir. Mart 1 (Fikret Atlı) Sıfkap (Ferruh Agan) Tomru (Asım Çırpan) Parista (Seferof) Taspinar (Kemal Tezer).

Dördüncü koşu

Dört ve daha yukarı yaşta halis kan Arab atlarına mahsustur. İkramiyesi 300 lira, mesafesi 2800 metredir. Yüksel (Asım Çırpan) Karakuş (H. Mutlu) Ünlü (A. Geliş) Tomruk (Dündar).

Örnek (H. Güçlü).

Beşinci koşu

Dört ve daha yukarı yaşta yerli yarım kan İngiliz atlarına mahsus hendikaptır. İkramiyesi 255 lira, mesafesi 2600 metredir. Alceylan (Atlıoğlu) 59 kilo, Olga (M. Celebi) 54 kilo, Pruf ru (Daganof) 53 kilo, Mavzika (N. Atabay) 52 kilo, Cur (Talât 48 kilo, Önceş (Arif ve Fehmi) 47 kilodur.

Son Postanın favorileri birinci koşuda (Sava) ikinci kosuda Romans), üçüncüde (Mart 1), dördüncü yarışta (Örnek), son yarışta da (Alceylan) dir.

Halkevinin tertib ettiği yüzme yarışları

Kadıköy Halkevi tarafından tertib edilen yüzme yarışları bugün saat 2 de Moda havuzunda yapılacaktır.

İstanbul - Ankara tenis maçı

İstanbul - Ankara tenisçileri arasındaki karşılaşma bugün saat 16 da Taksimdeki yeni kortlarda yapılacaktır.

İkinci yelken yarışları

Su Sporları Ajansı tarafından tertib edilen ikinci yelken teşvik müsabakası Pazar günü saat 15 de Moda havuzunda yapılacaktır.

Serbest yelken müsabakaları İstanbul Su Sporları Ajansı tarafından:

1 — Yelken teşvik müsabakalarının ikincisi 11 Ağustos Pazar günü saat 15 de Moda havuzunda yapılacaktır.

2 — Bu müsabakalar bütün ama -

torlere açık olduğundan her nevi yelken teknesinin iştiraki serbesttir.

3 — Yarış rotası müsabaka günü bildirilecektir.

4 — Hakemler: Rıza Süeri, Mühendis Harun, mühendis Nacl, mühendis Hüsamettin, Behzad Baydar, Şeref Birgen.

Ankara - İstanbul tenis maçı

Bugün saat 16 da Tenis Dağcılık Klübü kortlarında Ankara tenisçileri İstanbul takımı ile karşılaşacaklardır.

Ankara takımı: Kerim Bükey, Fehmi, Orhan Fikri, A. Tandoğan, Şefik Semih ve Phillips ve bayan Parkan ile bayan Philips'den mürekkebdir. Ankara takımını Karakaş Parkan antrene etmiştir.

İstanbul takımı: Vedad Abud (kaptan) Suad, Hasan Akey, İ. Cimcoz, Armitaga, V. Cemal, C. Binns, V. Binns, Faruk, Arevyan, Jaffe, Baldini ile bayan M. Gorodetski, bayan Gindorf.

Takım antrenörü: Gorodetski. Maçlara bugün saat 4 de Singleler, le başlayacaktır. Pazar sabahı 9 da devam edilecek ve öğleden sonra 15.30 çiftler maçı ile nihayetleneyecektir. Şehrimizde bulunan Beden Terbiyesi Genel Direktörü maçlarda bulunacak ve Pazar akşamı İstanbul bölgesi başkanlığı tarafından Ankaralı tenisçiler seretine Taksim Belediye gazinosunda bir ziyafet verilecektir.

Tarihten fıkrar (Baştarafı 2 nci sayfa)

Diğer Ali Efendiye şu fıkrayı anlatmıştı:

«— Beni Kıbrıs sürgün ettikleri zaman muhafazama zaptiye bölük ağalarından Süleyman ağa adında birisini verdiler. Vapurda hep beraber yer, içerdik. Bir aralık, Süleyman ağa:

«— Beyefendi, size dair bana bir ferman vermediler, acaba doğruca valiyi mi gönderdiler?»

«Diye sordu. Ben herifin fikrini anlar gibi oldum amma, anlamamazlıktan geldim:

«— Ne fermanı?»

«Diye sordum. Cevap olarak şu - nu anlattı:

«— Bundan on sene evvel Sivasta meşhur eşkiyalardan Küçük Ali adında birisinin idam fermanını götürdümdü. Sivas valisi Arnavud Zeynel Paşaya verdiğimde, ertesi gün Saray meydanında bu fermanı okuttu, Küçük Aliyi cellâdın önüne oturtup idam ettiler. Beyefendi, hatırıma bir şey gelmesin, sizin gibi çelebi bir bey için böyle bir ferman yoktur zannederim!»

«Ya buna ne dersin Ali Efendi...»

R. Ekrem Koçu

ZAYI — Çorlu Fatih ilk mektebinin 1326 senesi mezunlarındanım. Şaha - detnamemi kaybettim. Yeniden alacağım eskisinin hükmü yoktur.

Avram oğlu Mişon Levi

«Son Posta»nın edebî tefrikası: 99

GARİB BİR İZDİVAÇ

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkana

ha fazla tahammül edemedi ve tekrar söze başladı:

— Ben kalbimi ezen sırrı söyleyen siz benimle alay ettiniz. arkamdan kahkaha ile güldünüz.. bittabi düşüncelerinizde, fikirlerinizde ve hislerinizde tamamiyle serbestsiniz; fakat benimle istihza etmeğe hakkınız yoktur.

Ve kendi kendisinden intikam almak içinmiş gibi vahşleşen sadasile tekrar etti:

— Söylediğim doğrudur, gene de tekrar ediyorum: Evet sizi seviyorum... Ebediyet kadar eski bir zamandanberi seviyorum... Bunu evvelâ kendim de anlamamış, inkâr etmişim amma sonradan Kandilliye gittiğim zaman, bilhassa sizin beni orada görmeğe geldiğiniz gün bu müthiş hakikati tamamiyle gördüm... Belki de sizin fikrinizce ben şimdi bu hissinden dolayı utanmayı, sizden af dilemeliyim... Hayır, yanılıyorsunuz, utanmıyorum. Kalbimdeki sır benim yüzümü ki-

ediyorum. Fakat aramızda geçen bu fevkalâde sözlerden osna artık ben burada kalmıyacağım.. gideceğim.

Bunu söyleyerek çevrilmiş, karyoladan inmek için bir hareket yapmıştı. Halûk kolundan yakaladı. Mes'ud, memnun ve müte - bessimdi.

— Gidecek misiniz? Nereye? — Uzaklara.. çok uzaklara... Sizi görmeyeceğim kadar uzak - lara...

Halûk onun kolunu bırakmadan yüzüne baktı ve bu son cümleler teati edilmemiş gibi, kendi başının içinde yaşayan bir suale cevap veriyormuş gibi:

— Ben mi seninle alay ettim? dedi. Seninle alay ettim halı - fakat, o dakikada, hattâ hayatımı kurtarmak için bile, gülmekten kendimi menedemeyecektim.

— Niçin? Bu derece gülünç bir şey mi idi?

— Gülünç mü? Hayır yav - rum.. hayir sevgilim, gülünç de -

okşamak maksadile bu sözleri söylediğimizi anlıyorum; fakat lüzum yok Halûk...

— Yanılıyorsun Zeyneb. Sana karşı kalbimde yaşayan his, merhamet değil, sonsuz ve derin bir aşktır. Beni çıldırtan, beni kışkırtan, beni umidsizliğe düşüren bir aşk...

— Böyle olsa, daha evvelin - den bana söyler, benim itirafımı beklemezdiniz...

— Senin başkasını sevdiğini zannediyor harab oluyordum Zeyneb... Niçin bana inanmıyorsun sevgilim? Yüzüme bak, gözlerime bak; onlar yalan mı söylüyorlar?

Sinirli kollarını karısının belini dolamış, onu kendisine bakmağa mecbur ediyordu.

Genç kız tereddütle karışık bir saadette sordu:

— O halde.. o halde.. Handan?

Halûkun cevabı çok ciddi ve kat'i oldu:

— Bence iki türlü aşk mevcuttur Zeyneb: Birisi erkeğin yalnız sinirlerini alevlendiren, gözlerini körleten bir hirs, diğeri de evvelâ kalbe sokulduktan sonra yavaş yavaş erkeğin bütün varlığını saran bir ateş... Birincisi, delilik gibi, ıstıma gibi geçici bir nöbet, ikincisi insanın kalbine sokulduka onda güzel duygular yaratan ve gün geçtikçe derinleşen abadi bir sevgi. (Arkası var)

Süadiye gazinosunda geçen hâdise

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Müdürlüğün, beni teftişe gelerek, gördüğü vaziyet üzerine Kadıköy kaymakamına haber verdiği, kaymakamın hâdiseleri zabıtla tesbit ve makamın hâdiseleri zabıtla tesbit ve 3 gün müddetle sed cezasına mahkûm ettiğii söyleniyor ve yazılıyor.

O gece cereyan eden hâdisenin sebebinin iki sene evveline kadar götürmek icab eder. Kaymakam, iki sene evvel gazinoya gelmiş, kendisini tanımayanlar, lâzım gelen muamelede kusur etmiş olabilecekler ki, o günün berberidir ki, bu zatın hususetine maruzuz; olur olmaz şeylerle daima izâç edilmişizdir. Bu husumet kayudatı resmiye ile de sabittir.

Geçen gece de Erenköyünden bir belediye müfettişini göndermiş, müfettiş te biletilmiş görünce bir sebze dükkânından telefonla kendisine malûmat vermiş. Bir müddet sonra kaymakam adeta bir polis müfettişine gazinoya geldi. Her türlü formaliteyi tamam maliyece damgalatılmış biletlelerimiz müsaderede edildi. Bu arada oğlum ve ben, garsonlar birçok acı muameleye maruz kaldık. Bu yetmiyor gibi gerek hazinenin, gerek benim menfaatinin için gerek halk, bedava içine salıverildi. Bir panik ki sormayın. Durunuz daha bitmiş değildi. Bir de baktık ki, belediye müfettişini sahnededir. Hoparlörle halka hitab etmektedir:

«Kıymetli dühuliyeler kanununuzdur. Sizi soyuyorlar. Yediğinizin, içtiğinizin parasını, biletleleri iade etmekle telâfi ediniz...»

Düşününüz, benim müessesemde, benim sahnemde, şerefimde, itibarında, haysiyetimle oynanıyor. Bu vaziyeti derhal icab eden yüksek makamlara telgrafla arzettim.

O akşam, konserlere mahsus % 40 zamlı tarife tatbik edilmiş değildir. Hergünkü müzikli tarife tatbik edilmiştir.

Umumi Encümen tarifelerin tasdikinde dühuliyeler konser yapıldıkça farzedilerek % 40 kadar zam yapılmaması kaydedilmiş ise de dühuliyelerin konulmasına aid bir kayıt ve işarette bulunmamıştır. Bizlere konserlere dühuliyeler koymazsınız diye bir emir yoktur. Çünkü belediyenin devlet varidatına zarar verecek bir karar almasına imkân yoktur. Ma-

liye kanunlarına uygun olarak pul müdürlüğüne verilen istidamiz üzerine damga rüsumu verilerek biletler damgalanmış ve maliye meclis huzurunda satılmağa başlanmıştır.

Eğer kapıda satılan damgalı biletlerimiz kanunsuz ise bu suçumuza kanunî yollarla tesbit ederek bu yollardan teziyemiz iktiza ederken, aksi hareket etmek hem devlet maliyesini, hem beni mutazarrır etmiştir.

Soranım, eğer dühuliyeler koymak kanunsuz ise, bizi maliye için buna mecbur etmektedir. Rüsumu alarak biletleri niçin damgalanmış ve niçin memuru gişe başına göndermiştir. Biz iki hükümet otoritesi arasında azılmış vaziyettedir. Bu hâdisede hükümetin müşfik alakasına, adaletin tecellisine güveniyorum. Belediye İktisad Müdürü Bay Safet teftiş maksadile değil, her vaktiki gibi eğlenmek için gazinomuza gelmiştir. Hattâ yanında refikaları ve beş altı bayan daha bulunuyordu. Kapıda dühuliyeyi görünce o da hemen kaymakama haber vermiştir. Mesele budur. Fakat inanır mısınız, senelerdenberi şu muhitin şenlenmesi, İstanbulun güzel bir eğlence yerine malik olması için yaptığımız maddi ve manevî fedakârlıkların teşekkül beklerken, husumetlerle karşılaşmış olduğumuz için nefret ettim. Bu gidile belki buradan çıkıp gideceğim. Zira 69 yaşında adamım, artık üzüntüye tahammülüm kalmadı.

Dönüşte Kadıköyüne uğruyarak alâkadarların fikirlerini alayım dedim. Onlar, gazino sahibini tamamen haksız bulmakta, maliye memurlarını da mübahaze etmekte idiler.

Nu. - Sa. - Co.

Tahkikat bitti

Diğer taraftan Belediye mahfellerinden aldığımız malûmata nazaran Süadiye gazinosu hâdisenin tahkikatı bitirilmiştir. Gazino sahibinin hareketi yolsuz görülmiştir. Maliye memurlarının da kaymakamın emriyle biletleri kontrol için müdahale ettikleri anlaşılmıştır. Neticede gazinonun 10 gün kapatılmasına ve sahibinin de müddeumumiliğe tevdiine dair Kadıköy kaymakamlığına verilen karar Belediyeye tasvib edilmiştir.

MESELELER

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bu itibarla bugünkü vaziyetten ileri gitmek meclis iktisadi menfaatlerine mügayirdir.

★ **Faik Ustar (İhracatçı)** — İthalat ve ihracat ticaretinde devletin sıkı ve mutlak bir kontrolü lâzım olduğuna kanaim. Bu kontrolü dış piyasaların aldığı ve almakta olduğu tedbirlerle mukabele etmek için zarur olduğu gibi, günün icablarına uyabilmek ve standardizasyon bakımından da lüzumludur.

Ancak bu ithalat ve ihracatın devlet ihbarına alınması icab ettirmek. Çünkü ihracatçı malî ta müstahsilden mütehasis adamları vastasıyla alıp müşterinin arzusuna uygun bir vasıta ihraç eder ki, hiç bir devlet teşkilâtı bu kadar teferüat işle muvaffakiyetle meşgul olamaz. Birliklerin monopol mahiyetinde birer teşekkül olmasına rağmen iyi işlememesi de bize her bakımdan kâfi bir fikir verebilir.

Serbest ticarete kazanç arzusu tüccarın yeni yeni mahreçler bulmasına sevk ve teşvik eder; bu da iç ticaretin canlanmasına ve meclis mahsullerinin dış piyasalara plâse edilmesine yardım eder.

Her meclis iktisadi bünyesi diğer meclis iktisadi bünyesine tam bir ahenk arzemez. Binaenaleyh bu veya bu mecliste tatbik edilen bu ticaret sisteminin bizim meclis iktisadi bünyesinin faydalı olabileceğini düşünmek mantıkî olamaz.

Yeni bir tecrübeye girilmek senelerin tecrübeleriyle kazanılmış dış müşterileri de kaybetmek tehlikesini gösterir.

Bunun da iktisadi büyümede açacağı rahneleri kolay kolay telâfi ekseriya mümkün olamaz. Ben şahsın ihracatçı devlet monopolizasyonunun meclis iktisadi bünyesi için faydalı olmayacağına kanaim. Kaldı ki ortada buna lüzum hissettiren bir sebep de yoktur.»

★ **Maksud (İhracatçı)** — Harb hali ve benzeri fevkalâde zamanlarda hükümetin tedbirler alması ve meclis iktisadi kaynaklarını teşkilâtlandırıp kontrol etmesi

Tiftik ihracı işinde duyulan dedikodular

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Toplantıda Romanyaya satılan tiftik ve yapak satışlarının ihracat teziyatında yolsuzluklar olduğu hakkında yapılan neşriyat etrafında görülmüştür.

Dış Ticaret Reisi bu neşriyat üzerine vaziyeti tiftik için İstanbul geldiğini ve derhal işi tahkik ettiğini söylediği sonradan tiftik neticesini şu suretle telhis eylemiştir:

«Yaptığım tahkikat göstermiştir ki pay teziyatında bir yolsuzluk yoktur. Yalnız 86 ton yapığın tevzii işinde talimatnâme yazılı olmayan bir şekli hal bulunmuş ve yalnız bir ekspere talimatnâme muhalif hareket edilerek pay ayrılmıştır. Neşriyatı temas edilen ikinci safhaya gelince; bu neşriyatı göre heyeti muhahasaya dahil bir firma buraya telgraf ve mektuplarla müraacaat edip mal toplatmıştır. Takdir edersiniz ki bu çok ehemmiyetlidir. Biz bunu lâyik olduğu ehemmiyetle tahkik ettik ve bu firmanın bütün mübayaatını gözden geçirdik ve gördük ki yalnız 26 tonluk bir mübaya yapmış. Bu, bu firmanın muamelâtına göre normal bir şeydir ve esasen satıcı da satış anında Romanya ile olan anlaşmayı bilirdi. Şu halde ve sayıyı şükrandır ki bu cihet te tahakkuk etmedi.»

Üçüncü bahse gelince; bu da firmaların yapak stoklarını satmayıp saklamaları keyfiyetidir. Biz bu mevzuu tiftik etmedik ve bunun taahhüd ettiğimiz satışları sarsabilecek mahiyetini gözönünde tutarak derhal karar aldık. Bu karara göre:

1 — Birliğe dahil tüccar derhal mübayaatını durduracak,
2 — Elinde stok bulunan bunları bildirecek,
3 — İhraç edilmek üzere devredecek.

Yalnız bu tiftiklerden edindiğimiz kanaate göre iş dedikodu ve aksaklıklar müşterek iş suurunun henüz taşınmağa alınmamış olmasından ileri gelmektedir.

Bundan sonra tüccardan Ahmed Çanaklı sunları söylemiştir:

«Biz yapak tacirleri bu işte çok zararlı çıktık ve istifadeden mahrum edildik. Birliği ayırınız ve yapaklar için de ayrı bir birlik kurunuz. Tiftikler stokcular tarafından veriliyor. Birlik stokcular birliği mahiyetini almıştır.»

Dış Ticaret dairesi reisi bu teklifin tiftik edileceğini söylemiştir. Bundan sonra diğer bir tüccar gazetelere bu hâdiselerin kendisi tarafından aktetildiğini bildirmiştir.

Netice olarak bir tüccar da:

«Biz yeni açılmış bir mektebe muhtelif mekteplerden gelen talebe benzeriz. Birlik henüz teşekkül anındadır. Binaenaleyh bu hareketler bundan mütevelliddir, demistir.»

Toplantıyı müteakib Servet Berkin matbuat müesseseleri bir habibahale bulunmuş ve hâdisenin izam edildiği şekilde olmadığını ve bu hususun tiftik ile ve bugünkü görüş ile de teyid ettiğini söylemiştir.

Romanyadan A'manyaya buğday gönderiliyor

Bükreş, 9 (A.A.) — Romanyadan Almanyaya hububat gönderilmesine dair Alman - Rumen ticaret mukavelesinin müzeyyel protokolü dün akşam Bükreşte imz edilmiştir.

Fransa ne şartlar altında mütareke akdetti ?

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

harb filosu üzerinde hiçbir iddiada bulunmadığı da taahhüd eder.»

Başvekil Çörcül, 13 Haziran 1940 tarihinde yüksek konseyde yaptığı beyanatta Fransa donanmasını düşmana teslim etmediği ve mütareke hükümleri arasında böyle bir ihtimal bertaraf eden bir hüküm koydurabileceği takdirde İngilterenin Fransa ya karşı bütün dostluğunu muhafaza edeceğini ve mutlak bir zaruret karşısında kalarak münferid sulh yaparsa bunu mazur göreceğini söylemiştir.

7 — Bütün hukukcuların, eski müelliflerin, devletler arası hukukunda otorite sahibi muharrirlerin üzerinde ittifak ettikleri bir nokta vardır ki o da şudur:

«Bir muahedenamenin ihtiva ettiği hükümlerin tatbiki ortadaki milletlerden birinin mevcudiyetini tehliye veya kovacak bir hal doğuracak olursa o hükümlerin tatbiki talep edilemez. Bir devlet kendisini parçalatan ve hatta büsbütün ortadan kaldırmak istidadını gösteren mükelletler tarafından ibra edilmiştir. Çünkü hiçbir ittifak muahedesini bir millet

İktisadi tetkikler

(Baştarafı 2 nci sayfada)

İngiltereden dışarıya ihracı yasak olan ve sayısı 30 u bulan koskoca bir de «ihracı memnu eşya» listesi tanzim ederek, dışarıya kuş uçmasını da temin ediyor.

İngilterenin tatbik ettiği bu iptidai maddeleri kendisine inhisar ettirmek» siyaseti, bilhassa İtalya için çok feci neticeler doğurmaktan hâlî kalmıyor. Almanya, bazı iptidai maddeleri kendi memleketinden ve yahud civar memleketlerden bulabiliyor. İtalya endüstrisi, ancak haricet ithal edilen iptidai maddelerle çalışmak imkânını bulabiliyordu. Almanya hiç kömür ithal etmediği halde İtalya yılda 12 milyon ton maden kömürü; 400 bin ton demir; büyük miyasta pamuk ithal etmek mecburiyetindedir. Petrole, kauçuga ve diğer renkli madenlere gelince, İtalya bunların hepsini de dışardan tedarik etmek mecburiyetindedir. Bugünkü harblerin beklenilmedik tezahürleri karşısında, İtalyanın Almanya'dan, iptidai madde bakımından, esash bir yardım göremeyeceğini kabul etmek lâzımdır.

İtalya başlıca iptidai maddelerini Amerika, cenubi Amerika ve İngiliz, Fransız kolonilerinden temin etmekte idi. Bugün bütün bu kaynaklar İtalya için kurduklarına nazaran İtalyanın iptidai madde bakımından büyük bir sıkıntı içinde olduğunu tahmin etmek hiç de güç bir şey değildir.

Dünyadaki bu iptidai madde bakımından en ziyade müteessir olan memleketlerden biri de Japonya'dır.

Japonya da, tıpkı Almanya ve İtalya gibi, gerek harb sanayine yarıyan iptidai maddelerini, gerekse kendi ihracat endüstrisine yarıyan maddeleri, kâmilen dışardan tedarik etmek mecburiyetindedir. Bu son harbe kadar Japonya'nın başlıca iptidai madde kaynakları: İngiliz Fransız kolonileri, Amerika, Avustralya, Kanada ve kısmen Sovyetler Birliği idi. Bu harb başladığından beri bütün bu kaynaklar Japonya için birden kuruyuverdi. Çünkü: İngiltere kendi müstemlelelerindeki iptidai maddeleri kendisi istihlak ettiği için arzu etse bile, Japonya satabileceği fazla iptidai madde bulamıyor. Amerika ise, gün geçtikçe kendisi ile Japonya arasında, bilhassa Uzakşarkta Fransa, Holanda vesaireye aid müstemlelelerin taksimi yüzünden yakın bir harbi gayri kabili içtinab görüyor için, Japonya'ya hiç bir şey vermemeğe çalışıyor. bunun için de yıllardan beri kendisi ile Japonya arasında mevcut ticaret mukavelesini bile feshetmekten çekinmiyor.

Sovyetler Birliğine gelince, o da, Japonya'yı kuvvetlendirmekte bir fayda görmediği için, Japonya'ya satabileceği mallarda azamî bir tizlik gösteriyor. Halbuki üç yıl danberi hiç durmadan devam eden Çin - Japon harbi Japonya'nın elinde mevcut olan bütün iptidai maddelerin stoklarını çoktan tüketmiş bulunuyor.

İşte bunları nazarı dikkate aldığımız zaman bugün Japonya'nın da iptidai madde bakımından hiç de parlak bir vaziyette olmadığını çok iyi anlayabiliriz.

Bugünkü iptidai madde bürhanı karşısında Latin Amerikasının oynadığı rol pek büyük olduğu için, Latin Amerikalı pazarlarına hakim olmak için, bir yandan İngiltere - Japonya; diğer yandan Japonya - Amerika arasında çok şiddetli bir mücadele cereyan ediyor.

Bugünkü harbe valibiyet şanslarını hesablar her devlet iptidai madde meselesini mutlaka hesabına katmak mecburiyetindedir.

Hasan Âli Ediz

Yeni neşriyat

Tabii ve Siyasî Türkiye Haritası — Mikyası: 1/1.500.000. Prof. Faik Sabri Duran

Zemin Arizalarını vazih bir şekilde canlandırır. Dağların irtifaklarını, deniz ve göllerin derinliklerini tesbit eder. En son demiryolları mesafesi çizilmiş ve denizyolları mesafesi gösterilmiştir. Vilâyet taksimatının en son şekli de gösterilmiştir.

Talebe, asker, sivil, herkese tavsiye edilebilecek mükemmel evsafı hariz haritadır.

On renk üzerine nefis ve titâh bir şekilde basılmıştır. Fiyatı: 150, bezli ve kornişli 250 kuruştur. Kanaat Kitabevi

TIYATROLAR

Rasid V. tiyatrosu
Bu akşam Büyükdere Alle bahçesinde «Yataklı vagonlar kontrolörü»
Vodvil - 3 - perde

E. SADI TEK tiyatrosu
Bu gece Üsküdar (Beyleröğlü) bahçesinde

Panama kanalının vaziyetini gösterir kroki

General diyor ki

Birleşik Amerikanın askerî hazırlıkları ve hakikî hedefleri

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

Birleşik Amerika için bu derecede ehemmiyetli olan Panama kanalı ise kendi başına müstakil bir cumhuriyet olan ve hattâ Birleşik Amerika ile komşu bile olmayan Panama hükümeti topraklarındadır. Üstelik bu kanalı Atlas Okyanusu cihetinden müdafaya elverişli olan büyük ve küçük Antil adaları arasında Birleşik Amerika'ya aid olarak yalnız Portoriko adası ile bunun doğusundaki küçük Virjini adacıkları vardır. Diğer bütün büyük ve küçük adalar ya müstakil hükümetler halindedir veya İngiltere, Fransa ve Holandaya aiddirler.

Büyük Okyanus cihetinde ise Panamayı müdafaa edecek hiçbir ada yoktur. Bunun için daha başka tedbirler almak ve bahusus Panamayı batıya karşı çok uzaklardan müdafaa etmek lâzımdır. Bu suretle, Birleşik Amerika için büyük bir donanmaya malik olmak ihtiyacı kendiliğinden anlaşılır.

Onun için 1947 de ikmal edilmesini mukarrer olan yeni Amerika deniz armadasının 35 muharebe zırhlısı, 20 uçak gemisi, 88 kruvazörü, 378 muhribi ve 180 denizaltısı olacaktır; fakat 1947 den, 6,5 yıl uzakta; ve o zamana kadar neler olabileceğini hiç bilemeyiz!

Müstakbel Birleşik Amerikanın hava armadasının da 35.000 harb uçağı olacak ve Amerika sanayii her sene 25.000 uçak yapabilecektir.

Orduya gelince, mecburi askerî hizmetin kabulü şimdiye kadarki 240.000 kişilik Birleşik Amerika ordusu hem büyüyecek, hem de esasından yenileştirilecektir. Mecburi hizmet, Birleşik Amerikada 21 ilâ 30 yaşındaki silahlı askerî hizmete elverişli 11 milyon kişiye tasarruf etmek ve bunları terdiden talim ve terbiye etmek imkânını vermektedir. Fakat şimdiki program, evvelimirden 2 milyon askerî talim ve terbiyesi ile teslihi ve tehzini, yani iki milyonluk seferi bir ordu hazırlamasını hedef edinmektedir.

İşte Amerikanın endişelerine hedefleri ve çalışma mevzuları unumikle bunlardır. Havana Panamerikan kongresinin hedef ve gayeleri de iktisadi veya herhangi başka bir şey olmayıp tamamen siyasi ve askeridir. Monroe Amerika topraklarını yabancı devletler hükmünden

Sözün kısası

(Baştarafı 2 nci sayfada)

minleri sandalyelerinde birer kukla gibi, ellerini kavuşturarak oturmuşlar ve bugün isimlerini hayır ile yada vesile olacak bir tek çivi dahi kalmamışlardır.

Böylece, ta en geri devrilerden itibaren çaresiz ve devamlı bir imâlin kurbanı olan bu güzel İstanbulun kalkınması ve lâyik olduğu mamur ve medeni manzarayı iktisaba hazırlanması ancak bugün, doktor Lütfi Kırdarın anlayış ve başarı kabiliyeti ile mümkün olabilecektir.

Ne yapıldı? demiyelim. şehirde genişçe bir kolaçan edip, her köşeyi bitaraf bir görüşle tetkik etmek hakikati idrak ve teslim için kâfi değildir. Bazı kanunların dolambaçlı hükümleri yüzünden bir türlü tamamlanamayan Eminönü meydanından kat'ı nazar, Taksim meydanı, Dolmabahçe meydanı, Harbiye caddesi - müteahhilde aradaki ihtilâf hallolunduğu cihetle - yakında ikmal edilecek olan Bebek yolu, Taksim bahçesi ile gazinosu. Bütün bunlar, herhangi bir zengin Avrupa şehrinin memnuniyetle benimsiyebileceği şeylerdir.

Belediyemizde bugünkü günde aksayan hiç bir taraf yok mu? Var. Hem de maalesef çok vardır. Lâkin unutmamalıyız ki, tam bunların düzeltilmesi, yoluna konacağı bir zamanda Avrupa harbi, bize kadar sıçıyan buhranı ve sıkıntılarla patlak verdi.

Ve buna rağmen, gördüğümüz hüsnü niyet ve azmin karşısında o aksaklıkların da bir bir ortadan kalkacağına itimad etmemek elimizden gelmiyor.

Kayıp aranyor

Mora Yenişehir ahalisinden amcam yüzbaşı Rasim kerimeleri bir Makbule değerinin ismini hatırlıyor. Seferberlikten evvel Sirkâlide oturuyorlardı ve evleri o sralarda yapılmıştı. O tarihten bugüne kadar nerede olduklarını bilmiyorum. Her kim nerede olduklarını biliyorsa insaniyet namına aşağıdaki adresime bildirmesini rica ederim.

Küçükpazar Tavanışme sokak No. 11 Fevzi Çalı Karacabeyli

kurtarmayı istihdaf eder. Havana da dahi, bu gayeye vüsal için şimdiki Amerikadaki Avrupa devletleri müstemlelelerinin hiç olmazsa efendi değiştirmemeleri esas üzerinde konuşularak mutabık kalmıştır ve bu da Amerikanın müdafası bakımından lüzumludur.

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cumhuriyeti ile münakat mukavelesini 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARIS, MARSİLYA ve NİS'de

LONDRA ve MANÇESTER'de

MİSİR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN

ve MEKKE VE MÜDİYYE ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURIYE, LÜBNAN

Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı cari ve mevduat hesapları kuşadı.

Ticari krediler ve vesakli krediler kuşadı.

Türkiye ve Enebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.

Borsa emirleri.

Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.

Senedat tahsilâtı ve sair.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık

Kasalar Servisi vardır.

Piyasasının en müsait şartlarıyla (kumbaralı veya

kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

TAKVİM

AĞUSTOS			
Rumî sene	10	Arabi sene	1359
Temmuz	Resmî sene	Hizir	
28	1940	97	
CUMARİESİ			
GÖNEŞ		İMLA	
S.	D.	S.	D.
5	05	8	08
9	47	7	51
Receb			
S.	D.	S.	D.
13	19	17	12
20	7	22	02

MİLLÎ PİYANGO

Zafer 30 Ağustostadır. Millî Piyango da İzmir Fuarında çekilmek üzere bir Zafer Piyangosu tertib etmiştir. Türkiye'nin her tarafında satılığa çıkarılmış olan bu fevkalâde piyangoda mevcut 300.000 biletten 63.345 tanesi mutlaka ikramiye kazanacaktır.

Tam biletler (2) liraya ve yarım biletler (1) liraya satılmaktadır. Zafer Piyangosuna siz de bir bilet alarak iştirak ediniz. Vereceğiniz paralar ebedî Türk zaferini temin edecek vasıtalarından biri olan hava kuvvetleri-mize sarfedilecektir.

30 Ağustos Zafer Bayramına mahsus fevkalâde piyangonun planı

İkramiye adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	60.000	60.000
1	20.000	20.000
1	10.000	10.000
2	5.000	10.000
10	2.000	20.000
30	1.000	30.000
300	100	30.000
3.000	10	30.000
30.000	3	90.000
30.000	2	60.000
63.345	Yekûn	360.000

Ceb - kol ve masa saatleri
6 AY VADE

Fotoğraf makineleri
6 AY VADE

AEG vantilatörleri ocaklara, cezve,eri
4 AY VADE

Avizeler AEG farınları - süpürgeleri
4 - 6 AY VADE

Havağazi ocakları kömür sobaları
4 AY VADE

Lüksor radyoları ve hediyelik eşya

OSMAN ŞAKAR ve Şki
Galata, Bankalar caddesi 59-47 Tel. 42769. Beyazıt, Üniversite cad. desî No. 28 Kadıköy, İskele cad. No. 33/2

Ordu Hastabakıcı Hemşireler Okuluna Ait Bazı İzahat Ve Okula Kayıt ve Kabul Şartları

- 1 - Hastabakıcı hemşire yetiştirmek üzere Ankarada M. M. Vekâleti tarafından Ordu hastabakıcı hemşireler okuluna bu sene de 38 talebe alınacaktır.
- 2 - 3433 sayılı kanun mucibince bu okuldan mezun olacaklar, memur olup tekaüdiye alacaklardır.
- 3 - Mezun olanlar altı senelik mecburi hizmetlerini ordu hastanelerinde yapacaklar; ondan sonra arzu ederlerse memleketteki bütün sihih teşekküller kendilerine açık olacaktır.
- 4 - Tahsil müddeti üç sene olup, bu müddet içinde okurlara ayda beş lira harçlık verilecek ve işe ve ilbasları tamamen okula aid olacaktır.
- 5 - Okuldan mezun olanlar, barem kanununa göre 20 lira aslı maaşdan başlamak üzere maaş alacaklar ve bu miktar gittikçe çoğalacaktır. Bu zaman dahi işe, giydirmel ve barındırma orduya aid olacaktır.
- 6 - Okul 15/Eylül/1940 da tedrisata başlayacaktır.
- 7 - Okula kayıt ve kabul şartları şunlardır.

a - Türkiye Cumhuriyeti tebaasından olmak ve Türk ırkından bulunmak.

b - Sıhhati yerinde olmak ve durumu her iklimde vazife görmeğe müsaid bulunmak. (Bunu her hangi bir hastane heyeti raporu ile tevsih ettirmek ve evraka bağlamak lazımdır).

c - Yaşı on altıdan aşağı ve yirmi ikiden yukarı olmamak.

s - Kendisi, ana ve babası iftet ehlinde olmak. (Bu vaziyet po - lisece tevsih ettirilerek evraka bağlanacaktır).

e - En az orta okul tahsilini bitirmiş olmak veya bu derecede tahsil gördüğünü isbat etmek (Tasdikname suretleri musaddak olarak eklenecektir).

f - Evli veya nişanlı bulunmamak. (Evvcele evlenip boşanmalarla kocası ölmüş olanlar kabul edilir) (buna aid medeni hali bildirir müsbit evrak keza eklenecektir).

g - Sıhhi sebebler dışında okulu kendiliğinden terkettiği, yahud evlenmek suretiyle veya diğer inzibati sebeblerle okuldan çıkarıldığı, yahud altı senelik mecburi hizmetini yapmadığı veya tamamlamadığı, yahud sıhhi sebebler dışında okuldan çıkarıldığı takdirde tahakkuk ettirilecek mekteb masraflarını tamamen öçüyeceğine ve gösterdiği vesikaların ta - mamen doğru olduğuna dair noterden tasdikli ve kefilli bir taahüdname vermek.

8 - Bu evrak sahipleri okula imtihansız olarak kabul edilecektir.

9 - Altıncı maddedeki evrakı tamamlayanlar bunları Ankaradakiler M. M. Vekâleti sıhhat işleri dairesine, diğer vilâyet merkezlerindeki ve illiklerine, kazadakiler kaymakamlıklara takdim edecekler ve bu yol ile M. M. V. sıhhat işleri dairesine yollanacaktır. Müracaatların 10 Eylül 1940 da sonu alınmış olacaktır.

10 - Taliblerin kabul edildikleri ve mektebe hareket etmeleri aynı ma - kamlar tarafından kendilerine bildirilecektir.

11 - Kabul edileceklerin okulun bulunduğu Ankaraya kadar ve sıhhi muayene neticesi hastalıkları tebyvün edenler memlekete gidecekler için sarfedecekleri yol parası kendilerine aid olacak ve (M. M. V. sıhhat işleri dairesi' reisiği) ne hitaben yazacakları dilekçede bunu tasrih edeceklerdir. (606,7154)

EKZAMİN

Eczemanın ilâcidir.

Yara ve çibanlarda kullanılır. Her Eczanede kutusu 50 krş.

DIŞ ÇIKARILDIKTAN SONRA, DIŞ APSELERİNDE, AKIL DIŞI İLTIHAPLARINDA
RIDA DIŞ SUYU
NUN İLİK OLARAK GARGARASI, BU İLTIHAPLARIN ŞIFASINI TEMİN EDER.

İstanbul Defterdarlığına :

Semt	Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Muhammen satış bedeli Lira kuruş	Teminat Lira
Fatih	Zincirlikuyu	Karagümrük orta okulu mahlık bahçesinde	Demir par	39 26	3
Eminönü	Malmüdürlüğü dairesinde		Muhtelif eşya	23 20	2
İstanbul	İktisad müdürlüğü dairesinde			41 20	4
Eminönü	Yemiş Paşa sokağı			22 00	2

Yukarıda yazılı menkulât hıızalarındaki muhammen bedeller üzerinden açık artırma ile satılacaktır.

Artırma 12/8/940 Pazartesi günü saat on dörtte Defterdarlık Millî Em-lâk Müdürlüğünde toplanan komisyonda ayrı ayrı satılacaktır. Satış bedeli nakden ve peşindir. Taliblerin muvakkat teminatlarla muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (6490)

Femil

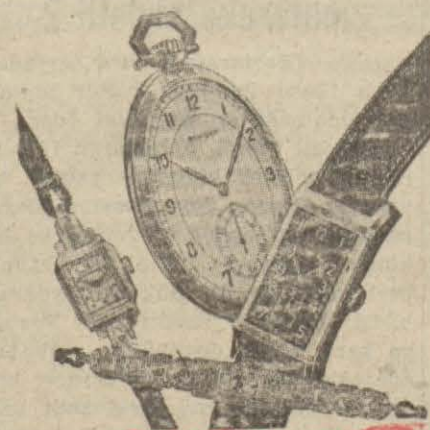
Sağlığın kıymetini takdir eden Bayanlara âdet zamanlarında seve seve kullanacağı mikropsuz, ufak, yumuşak ve sıhhi en birinci mahrem tuvalet bezleridir. En ince elbiseler altında bile belli olmaz.

FEMİL ve BAĞI

Her eczanede, kadın berberlerin de ve tuvalet mağazalarında bulunur.

Kiralık Bina ARANIYOR

Doku-na fabrikası için 1000-1500 metre mürabbanda bir bina aranıyor. Müracaat : Telefon: 22470

SINGER

DAKİK, ZARIF, SAĞLAM

Yeni modellerimiz gelmiştir. Şehirdeki muhterem müsterilerimiz mağazamızı teşriflerini ve taşradakiler de katalog istemelerini dileriz.

SINGER SAAT MAÇAZALARI

İstanbul, Eminönü Cad. No. 8

Son Posta Matbaası:

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ

Vakit, Nakittir!..

5 porsiyonluk bir komprime ile (Su ve ateşten gayri haricden hiçbir madde ilâve etmeyi düşünmeksizin) 15 kuruş mukabilinde 15 dakika gibi kısa bir zamanda zengin ve iştihali bir sofraya hazırlayabilirsiniz. Maruf ve meşhur lokantalarımızda dahi bu derece nefis bir gorbayı her zaman bulamazsınız.

Büyük yardım ve faydası aşikâr olan çorbalık sebze komprimelerinin senelerce nefaset ve tazeliğini muhafaza ettiğine şahid olacaksınız.

ÇAPAMARKA

MERCİMEK, BEZELYA, NOHUD vesair hububat sebze ve çorbalık komprimelerini kilerinizde bulundurmaya ihmal etmeyiniz.

Yedek erzak: Tasarruf edilmiş servet gibidir. Bilhassa dar ve sıkışık bir zamanda kıymeti daha çok takdir edilir.

Aileler için olduğu kadar yolcular ve sporcular için de her zaman ve her yerde sıcak bir yemek temini kabildir. Bakkallarınızdan 50 gramlık bir komprime 9/100 gramlık bir komprimeyi 15 kuruştan alabilirsiniz.

BEŞİKTAŞ: ÇAPAMARKA

Tarihi tesisi: 1915

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (9750) lira olan 150 adet lokomotif kazanlarını yıkamak için bezli ve dışı helezonli teli lastik hortum (19.8.1940) Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (731) lira (25) kuruşluk muvakkat teminat kanununun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar komisyon reisiğine vermeleri lazımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6832)

Türkiye Cumhuriyeti

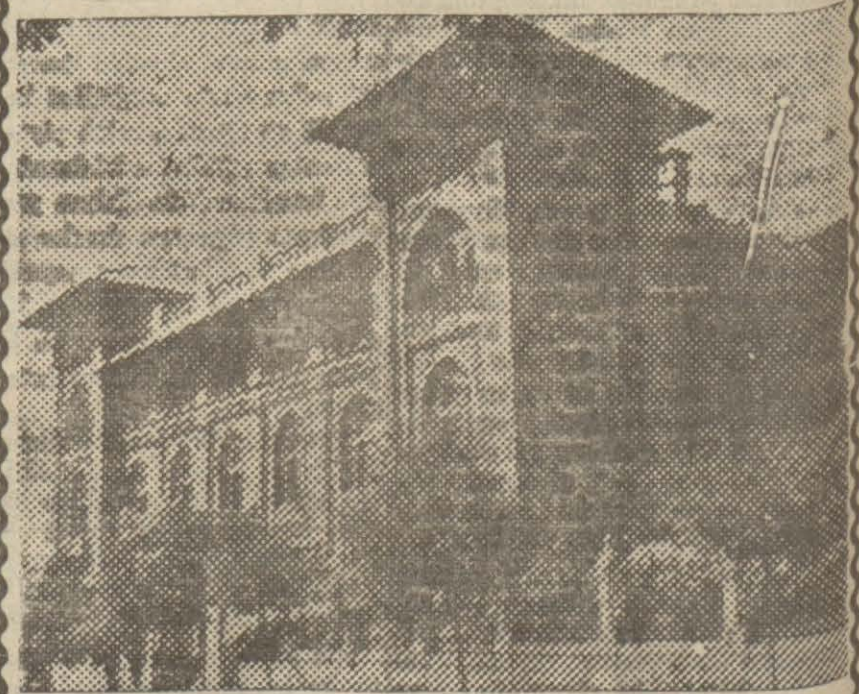
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR

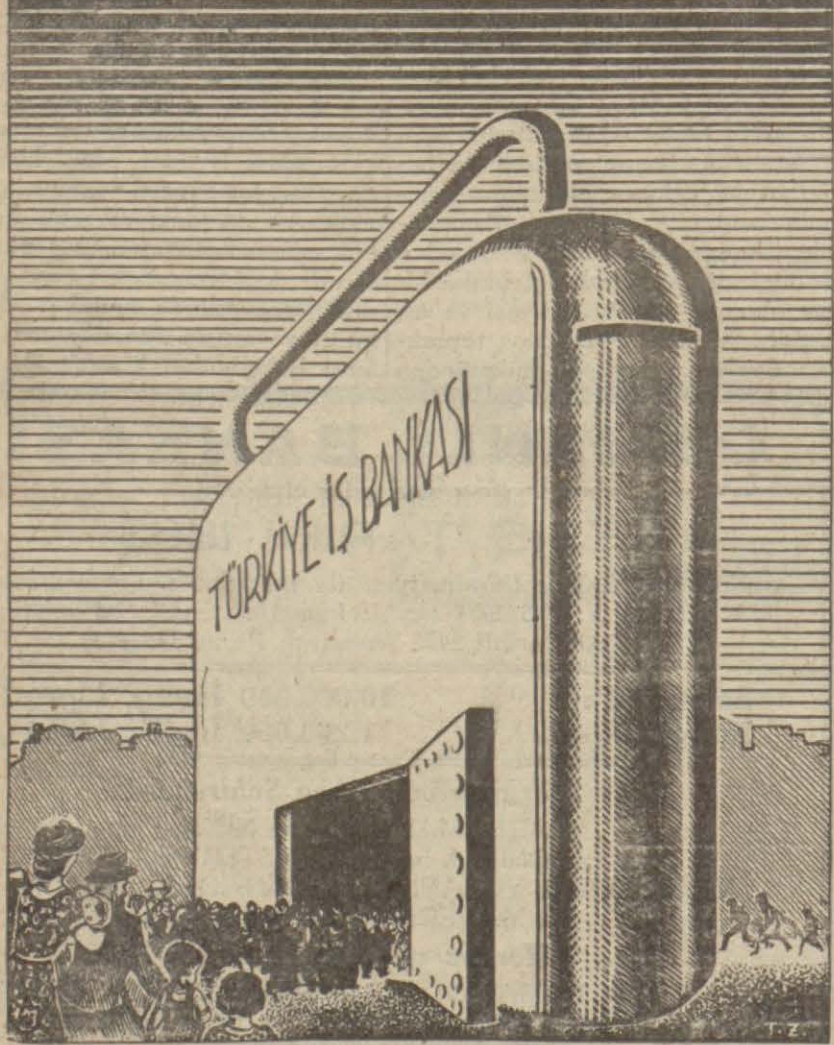
Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

DIKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kur'alar sende 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

EN SAĞLAM SİGINAK

1940 İKRAMİYELERİ

T. İŞ. BANKASI	1940 Küçük Carî Hesaplar İKRAMİYE PLANI
1 aded 2000 liralık	= 2000.- lira
3 " 1000 "	= 3000.- "
6 " 500 "	= 3000.- "
12 " 250 "	= 3000.- "
40 " 100 "	= 4000.- "
75 " 50 "	= 3750.- "
210 " 25 "	= 5250.- "

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.